

شماره ۵۰۰۰۰۰۰۰

تاریخ ۱۳ / ۹ / ۷۴

پست دایره

ک

بجانب

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۵۶۸۹ مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۲ دولت در خصوص مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۴/۹/۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است در اجرای اعلیٰ نمود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد. /ن

علی اکبر ناطق نوری

رئیس و رئیس مجلس شورای اسلامی

۷۴/۹/۱۲

بسم تعالی

لایحه مجازات اسلامی
(بخش تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده)

فصل اول - در جرایم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور

ماده ۱ - هرکس با هر مرامی، دسته، جمعیت یا شعبه جمعیتی بیش از دو نفر در داخل یا خارج از کشور تحت هراسم یا عنوانی تشکیل دهد یا اداره نماید که هدف آن برهم زدن امنیت کشور باشد و محارب شناخته نشود به حبس از دو تا ده سال محکوم میشود.

ماده ۲ - هرکس در یکی از دستهها یا جمعیتها یا شعب جمعیتهای مذکور در ماده ۱ عضویت یابد به سه ماه تا پنج سال حبس محکوم میگردد.

ماده ۳ - هرکس علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروهها و سازمانهای مخالف نظام به هر نحو تبلیغ نماید به حبس از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

ماده ۴ - هرکس نقشهها یا اسرار یا اسناد و تصمیمات راجع به سیاست داخلی یا خارجی کشور را علما و عامدا در اختیار افرادی که صلاحیت دسترسی به آنها را ندارند قرار دهد یا از مفاد آن مطلع کند به نحوی که متضمن نوعی جاسوسی باشد، نظر به کیفیات و مراتب جرم به یک تا ده سال حبس محکوم میشود.

ماده ۵ - هرکس به نفع یک دولت بیگانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر در قلمرو ایران مرتکب یکی از جرایم جاسوسی شود بنحوی که به امنیت ملی صدمه وارد نماید به یک تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد.

شماره ۳۴۴۴
تاریخ ۱۳۷۴/۹/۱۲
پوست و کسر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۴۴۳

تاریخ ۱۳۶۳/۳/۷

پست دبیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۲ -

ماده ۶ - هرکس به قصد سرقت یا نقشه برداری یا کسب اطلاع از اسرار سیاسی یا نظامی یا امنیتی به مواضع مربوطه داخل شود و همچنین اشخاصی که بدون اجازه مأمورین یا مقامات ذیصلاح در حال نقشه برداری یا گرفتن فیلم یا عکسبرداری از استحکامات نظامی یا اماکن ممنوعه دستگیر شود به شش ماه تا سه سال حبس محکوم می شود.

ماده ۷ - هرکس نیروهای رزمنده یا اشخاصی را که به نحوی در خدمت نیروهای مسلح هستند تحریک به عیان، فرار، تسلیم یا عدم اجرای وظایف نظامی کند در صورتی که قصد براندازی حکومت یا شکست نیروهای خودی در مقابل دشمن را داشته باشد محارب محسوب می شود و الا چنانچه اقدامات وی موثر واقع شود به حبس از ۲ تا ۱۰ سال و در غیر این صورت به ۶ ماه تا سه سال حبس محکوم می شود.

ماده ۸ - هرکس با هدف برهم زدن امنیت کشور به هر وسیله اطلاعات طبقه بندی شده را باپوشش مسوولین نظام یا مأمورین دولت یا به نحو دیگر جمع آوری کند چنانچه بخواهد آن را در اختیار دیگران قرار دهد و موفق به انجام آن شود به حبس از ۲ تا ۱۰ سال و در غیر این صورت به حبس از ۱ تا ۵ سال محکوم می شود.

ماده ۹ - چنانچه مأمورین دولتی که مسوول امور حفاظتی و اطلاعاتی طبقه بندی شده میباشند و به آنها آموزش لازم داده شده است در اثر بی مبالاتی و عدم رعایت اصول حفاظتی توسط دشمنان تخلیه اطلاعاتی شوند به یک تا شش ماه حبس محکوم می شوند.

ماده ۱۰ - هرکس داخل دستجات مفسدین یا اشخاصی که علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور اقدام می کنند بوده و ریاست یا مرکزیتی نداشته باشد و قبل از تعقیب، قصد جنایت واسامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۴۴۴

تاریخ ۱۳۵۷

پوست دله

بسم الله تعالی

- ۳ -

اشخاصی را که در فتنه و فساد دخیل هستند به مامورین دولتی اطلاع دهد و یا پس از شروع به تعقیب با مامورین دولتی همکاری موثری بعمل آورد از مجازات معاف و در صورتیکه شما مرتکب جرم دیگری شده باشند فقط به مجازات آن جرم محکوم خواهد شد .

ماده ۱۱- هرکس یا گروهی با دول خارجی متخاصم بهر نحو علیه جمهوری اسلامی ایران همکاری نماید، در صورتیکه محارب شناخته نشود به یک تا سه سال حبس محکوم میگردند .

ماده ۱۲- هرکس در زمان جنگ مرتکب یکی از جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی موضوع این فعل شود به مجازات اشد همان جرم محکوم میگردد .

ماده ۱۳- هرکس به قصد برهم زدن امنیت ملی یا کمک به دشمن، جاسوسی را که مامور تفتیش یا وارد کردن هرگونه لطمه به کشور بوده اند شناخته و مخفی نماید یا سبب اخفای آنها بشود به حبس از ۶ ماه تا سه سال محکوم میشود .

تبصره - هرکس بدون آنکه جاسوسی کند و یا جاسوسان را مخفی نماید، افرادی را به هر نحو شناسائی و جذب نموده و جهت جاسوسی علیه امنیت کشور به دولت خم یا کشورهای بیگانه معرفی نماید به ۶ ماه تا دو سال حبس محکوم میشود .

ماده ۱۴- هرکس به قصد برهم زدن امنیت کشور و تشویش اذهان عمومی تهدید به بمبگذاری هواپیما، کشتی و وسائل نقلیه عمومی نماید یا ادعا نماید که وسایل مزبور بمب گذاری شده است علاوه بر جبران خسارات وارده به دولت و اشخاص به شش ماه تا دو سال حبس محکوم میگردند .

ماده ۱۵- هرکس مردم را به قصد برهم زدن امنیت کشور به جنگ و کشتار یا یکدیگر اغوا یا تحریک کند صرف نظر از اینکه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....
تاریخ .....
پوست .....
تعالی

تعالی

- ۲ -

موجب قتل و غارت بشود یا نشود به یک تا ۵ سال حبس محکوم می‌گردد.

فصل دوم - در اهانت به مقدسات مذهبی و سوء قصد به مقامات داخلی

ماده ۱۶ - هرکس به مقدسات اسلام و یا هر یک از انبیاء عظام اهانت نماید چنانچه مشمول حکم ساب النبی نباشد به حبس از شش ماه تا دو سال یا تا ۷۲ ضربه شلاق حسب مراتب اهانت محکوم می‌شود.

ماده ۱۷ - هرکس به حضرت امام خمینی ، بنیانگذار جمهوری اسلامی رضوان ... علیه و مقام معظم رهبری به نحوی از انحاء اهانت نماید به حبس از ۶ ماه تا ۲ سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸ - هرکس به جان رهبر و هر یک از روسای قوای سه گانه و مراجع بزرگ تقلید ، سوء قصد نماید چنانچه محارب شناخته نشود به حبس از سه تا ده سال محکوم خواهد شد.

فصل سوم - در سوء قصد به مقامات سیاسی خارجی

ماده ۱۹ - هرکس به جان رئیس کشور خارجی یا نماینده سیاسی آن در قلمرو ایران سوء قصد نماید به مجازات مذکور در ماده ۱۸ محکوم می‌شود مشروط به اینکه در آن کشور نیز نسبت به ایران معامله متقابل بشود والا اگر مجازات خفیف تر اعمال گردد به همان مجازات محکوم می‌شود.

تبصره - چنانچه سوء قصد منتهی به قتل یا جرح یا ضرب شود

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۷۴۴۵

تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۴

پدوست دالر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۵ -

علاوه بر مجازات مزبور به قصاص یا دیه مطابق ضوابط و مقررات مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۲۰- هرکس علناً نسبت به رئیس کشور خارجی یا نماینده سیاسی آن که در قلمرو خاک ایران وارد شده است توهین نماید به یک تا ۲ ماه حبس محکوم میشود مشروط به اینکه در آن کشور نیز در مورد مذکور نسبت به ایران معامله متقابل بشود.

تبصره - اعمال مواد این فعل منوط به تقاضای دولت مربوطه یا نماینده سیاسی آن دولت است و در صورت استرداد تقاضای تعقیب جزائی نیز موقوف خواهد شد.

فصل چهارم - در تهیه و ترویج سکه قلب

ماده ۲۱- هرکس شبیه هرنوع مسکوک طلا یا نقره داخلی یا خارجی از قبیل سکه بهار آزادی، سکه‌های حکومتی قبلی ایران، لیره و نظایر آن را از پولها و ارزهای دیگر که مورد معامله واقع میشود، بسازد یا عالماً داخل کشور نماید یا مورد خرید و فروش قرار دهد یا ترویج سکه قلب نماید به حبس از یک تا ده سال محکوم میشود.

ماده ۲۲- هرکس به قصد تقلب به هرنحو از قبیل تراشیدن، بریدن و نظایر آن از مقدار مسکوکات طلا یا نقره ایرانی یا خارجی بکاهد یا عالماً در ترویج این قبیل مسکوکات شرکت یا آن را داخل کشور نماید به حبس از یک تا سه سال محکوم میشود.

ماده ۲۳- هرکس شبیه مسکوکات رایج داخلی یا خارجی غیر از طلا و نقره را بسازد یا عالماً آنها را داخل کشور نماید یا در ترویج آنها شرکت کند یا مورد خرید و فروش قرار دهد به حبس

بسم الله

- ۶ -

از یک تا سه سال محکوم میشود .

ماده ۲۴ - هرگاه اشخاصی که مرتکب جرایم مذکور در مواد ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ میشوند قبل از کشف قضیه، مامورین تعقیب را از ارتکاب جرم مطلع نمایند یا در ضمن تعقیب به واسطه اقرار خود موجبات تسهیل تعقیب سایرین را فراهم آورند یا مامورین دولت را به نحو موثری در کشف جرم کمک و راهنمایی کنند بنابه پیشنهاد رئیس حوزه قضائی مربوط و موافقت دادگاه و یا با تشخیص دادگاه در مجازات آنان تخفیف متناسب داده میشود و حسب مورد از مجازات حبس معاف میشوند.

ماده ۲۵ - علاوه بر مجازاتهای مقرر در مواد ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ کلیه اموال تحصیلی از طریق موارد مذکور نیز به عنوان تعزیر به نفع دولت ضبط میشود.

فصل پنجم - جعل و تزویر

ماده ۲۶ - جعل و تزویر عبارتند از: ساختن نوشته یا سند یا ساختن مهر یا امضای اشخاصی رسمی یا غیررسمی خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یا سیاه کردن یا تقدیم یا تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الحاق نوشته‌ای به نوشته‌دیگر یا بکار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها به قصد تقلب .

ماده ۲۷ - هرکس احکام یا امضاء یا مهر یا فرمان یا دستخط مقام رهبری و یا روسای سه قوه را جعل کند یا با علم به جعل یا تزویر استعمال نماید به حبس از سه تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پیوست

بسم الله تعالی

- ۲ -

ماده ۲۸- هرکس یکی از اشیای ذیل را جعل کند یا با علم به جعل یا تزویر استعمال کند یا داخل کشور نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از یک تا ده سال محکوم خواهد شد.

۱ - احکام یا امضاء یا مهر یا دستخط معاون اول رئیس جمهور یا وزراء .

۲ - مهر یا امضای اعضای شورای نگهبان یا نمایندگان مجلس شورای اسلامی یا مجلس خبرگان یا افاضات یا یکی از روسا یا کارمندان و مسؤولین دولتی از حیث مقلّم رسمی آنان .

۳ - مهر یا تمبر یا علامت یکی از شرکتهای یا موسسات یا ادارات دولتی یا نهادهای انقلاب اسلامی .

۴ - احکام دادگاهها یا اسناد یا حواله‌های صادره از خزانه دولتی.

۵ - منگنه یا علامتی که برای تعیین عیار طلا یا نقره بکار میرود.

۶ - اسکناس رایج داخلی یا خارجی یا اسناد بانکی نظیر برات‌های قبول شده از طرف بانکها یا چکهای صادره از طرف بانکها و سایر اسناد تعهدآور بانکی .

ماده ۲۹ - هرکس اسکناس رایج داخلی یا خارجی یا اسناد بانکی نظیر برات‌های قبول شده از طرف بانکها یا چکهای صادره از طرف بانکها و سایر اسناد تعهدآور بانکی و نیز اسناد یا اوراق بهادار یا حواله‌های صادره از خزانه را به قصد اخلاف در وضع پولی یا بانکی یا اقامتی یا برهم زدن نظام و امنیت سیاسی و اجتماعی جعل یا وارد کشور نماید یا با علم به مجعول بودن استفاده کند چنانچه مفسد و محارب شناخته نشود به حبس از ۵ تا ۲۰ سال محکوم می‌شود.

ماده ۳۰ - هرکس مدارک اشتغال به تحصیل یا فارغ التحصیلی یا تاییدیه یا ریزنمرات تحصیلی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی

و تحقیقاتی داخل یا خارج از کشور یا ارزشنامه‌های تحمیلات خارجی را جعل کند یا با علم به جعلی بودن آن را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت، به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

در صورتی که مرتکب، یکی از کارکنان وزارتخانه‌ها یا سازمانها و موسسات وابسته به دولت یا شهرداریها یا نهادهای انقلاب اسلامی باشد یا به نحوی از انحاء در امر جعل یا استفاده از مدارک و اوراق جعلی شرکت داشته باشد به حداکثر مجازات محکوم می‌گردد.

ماده ۳۱ - هرکس مهر یا منگنه یا علامت یکی از ادارات یا موسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی مانند شهرداریها را جعل کند یا با علم به جعل استعمال نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۲ - هرکس مهر یا منگنه یا علامت یکی از شرکتهای غیردولتی که مطابق قانون تشکیل شده است یا یکی از تجارتخانه‌ها را جعل کند یا با علم به جعل استعمال نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۳ - هرکس مهر یا تمبر یا علامت ادارات یا شرکتهای یا تجارتخانه‌های مذکور در مواد قبل را بدون مجوز بدست آورد و به طریقی که به حقوق و منافع آنها ضرر وارد آورد استعمال کند یا سبب استعمال آن گردد علاوه بر جبران خسارت وارده به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۳۴ - اشخاصی که مرتکب جرایم مذکور در مواد قبل شده‌اند هرگاه قبل از تعقیب به دولت اطلاع دهند و سایر مرتکبین را در صورت بودن معرفی کنند یا بعد از تعقیب وسایل دستگیری آنها را فراهم نمایند حسب مورد در مجازات آنان تخفیف داده میشود و یا از

بسمه تعالی

- ۹ -

مجازات معاف خواهند شد.

ماده ۳۵ - هر یک از کارمندان و مسؤولان دولتی که در اجرای وظیفه خود در احکام و تقریرات و نوشته ها و اسناد و سجلات و دفاتر و غیر آنها از نوشته ها و اوراق رسمی تزویز کنند اعم از این که امضا یا مهری را ساخته یا امضا یا مهر یا خطوط را تحریف کرده یا کلمه ای الحاق کند یا اسامی اشخاص را تغییر دهد علاوه بر مجازات های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک تا پنج سال یا به پرداخت شش تا سی میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۳۶ - اشخاصی که کارمند یا مسؤول دولتی نیستند هرگاه مرتکب یکی از جرایم مذکور در ماده قبل شوند علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا سه تا هجده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۷ - هر یک از کارکنان ادارات دولتی و محاکم قضائی و مامورین بخدمات عمومی که در تحریر نوشته ها و قراردادهای راجع به وظایفشان مرتکب جعل و تزویز شوند اعم از اینکه موضوع یا مضمون آن را تغییر دهند یا گفته و نوشته یکی از مقامات رسمی ، مهر یا تقریرات یکی از طرفین را تحریف کنند یا امرباطلی را صحیح یا صحیحی را باطل یا چیزی را که بدان اقرار نشده است اقرار شده جلوه دهند علاوه بر مجازات های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک تا پنج سال یا شش تا سی میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۸ - هر کس اوراق مجعول مذکور در مواد ۳۵ ، ۳۶ و ۳۷ را با علم به جعل و تزویز مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا سه تا هجده میلیون

بیت

- ۱۰ -

ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۳۹ - هرکس در اسناد یا نوشته‌های غیررسمی جعل یا تزویر کند یا با علم به جعل و تزویر آنها را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا دو سال یا به سه تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۴۰ - عکسبرداری از کارت شناسایی ، اوراق هویت شخصی و مدارک دولتی و عمومی و سایر مدارک مشابه در صورتی که موجب اشتباه یا امل شود باید مهور به مهر یا علامتی باشد که نشان دهد آن مدارک رونوشت یا عکس میباشد ، در غیر این صورت عمل فوق جعل محسوب میشود و تهیه کنندگان اینگونه مدارک و استفاده کنندگان از آنها بجای املی عالما عامدا علاوه بر جبران خسارت به حبس از شش ماه تا دو سال و یا به سه تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد .

ماده ۴۱ - هرکس شخصا یا توسط دیگری برای معافیت خود یا شخصی دیگری از خدمت دولت یا نظام وظیفه یا برای تقدیم به دادگاه گواهی پزشکی به اسم طبیب جعل کند به حبس از شش ماه تا یک سال یا به سه تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۴۲ - هرگاه طبیب تصدیق نامه برخلاف واقع درباره شخصی برای معافیت از خدمت در ادارات رسمی یا نظام وظیفه یا برای تقدیم به مراجع قضائی بدهد به حبس از شش ماه تا دو سال یا به سه تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد و هرگاه تصدیق نامه مزبور به واسطه اخذ مال یا وجهی انجام گرفته علاوه بر استرداد و ضبط آن به عنوان جریمه ، به مجازات مقرر برای رشوه گیرنده محکوم می‌گردد .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پیوست

بسم الله تعالی

- ۱۱ -

ماده ۴۳ - برای سایر تصدیق‌نامه‌های خلاف واقع که موجب ضرر شخص شالشی باشد یا آن که خسارتی برخزانه دولت وارد آورد مرتکب علاوه بر جبران خسارت وارده به شلاق تا ۷۴ ضربه یا به دویست هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۴۴ - هرکس به جای داوطلب اصلی هریک از آزمونها اعم از کنکور ورودی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ، دانشسراها ، مراکز تربیت معلم ، اعزام دانشجو به خارج از کشور یا امتحانات داخلی ونهایی واحدهای مسزبوریا امتحانات دبیرستانها ، مدارس راهنمایی و هنرستانها و غیره در جلسه امتحان شرکت نماید حسب مورد مرتکب و داوطلب علاوه بر مجازات اداری وانتظامی به دویست هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد .

ماده ۴۵ - مجازات شروع به جعل و تزویر در این فصل حداقل مجازات تعیین شده همان مورد خواهد بود .

فصل ششم - در محو یا شکستن مهر و پلمپ وسرقت نوشته‌ها از اماکن دولتی

ماده ۴۶ - هرگاه محلی یا چیزی بر حسب امر مقامات صالح رسمی مهر یا پلمپ شده باشد و کسی عالما و عامدا آنها را بشکند یا محو نماید یا عملی مرتکب شود که در حکم محو یا شکستن پلمپ تلقی شود مرتکب به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد . در صورتی که مستحفظ آن مرتکب شده باشد به حبس از یک تا دو سال محکوم می‌شود و اگر ارتکاب به واسطه اهمال مستحفظ واقع گردد مجازات مستحفظ یک تا شش ماه حبس یا حداکثر تا ۷۴ ضربه شلاق خواهد بود .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پست

بسم الله تعالی

- ۱۲ -

ماده ۴۷ - هرگاه بعضی یا کل نوشته‌ها یا اسناد یا اوراق یا دفاتر یا مطالبی که در دفاتر ثبت و ضبط دولتی مندرج یا در اماکن دولتی محفوظ یا نزد اشخاصی که رسماً مأمور حفظ آنهاستند سپرده شده باشد، ربوده یا تخریب یا برخلاف مقررات معدوم شود دفتردار و مباشر ثبت و ضبط اسناد مذکور و سایر اشخاص که به واسطه اهمال آنها جرم مذکور وقوع یافته است، به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

ماده ۴۸ - مرتکبین هر یک از انواع واقسام جرمهای مشروح در ماده فوق به حبس از سه تا شش سال محکوم خواهند گردید و اگر امانتدار یا مستحفظ مرتکب یکی از جرایم فوق الذکر شود به سه تا ده سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۴۹ - در صورتی که مرتکب به عنف مهر یا پلمپ را محو نماید یا بشکند یا عملی مرتکب شود که در حکم محو یا شکستن پلمپ تلقی شود یا نوشته یا اسناد را برباید یا معدوم کند حسب مورد به حداکثر مجازاتهای مقرر در مواد قبل محکوم خواهد شد و این مجازات مانع از اجرای مجازات جرایمی که از قهر و تشدد حاصل شده است نخواهد بود.

فصل هفتم - در فرار مجبوسین قانونی و اخفای مقهرین

ماده ۵۰ - هر زندانی که از زندان یا بازداشتگاه فرار نماید به شلاق تا ۷۴ ضربه یا سه تا شش ماه حبس محکوم میشود و اگر برای فرار درب زندان را شکسته یا آن را خراب کرده باشد، علاوه بر تامین خسارت وارده به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

تبصره - زندانیانی که مطابق آییننامه زندانها به مرخصی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پدوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱۲ -

رفته و خود را در موعد مقرر بدون عذر موجه معرفی ننمایند
فراری محسوب و به مجازات فوق محکوم میگردند.

ماده ۵۱- هرگاه ماموری که موظف به حفظ یا ملازمت
یا مراقبت متهم یا فرد زندانی بوده در انجام وظیفه مسامحه و
اهمالی نماید که منجر به فرار وی شود به ششماه تا سه سال حبس
یا جزای نقدی از سه تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۵۲ - هرکسی که مامور حفظ یا مراقبت یا ملازمت زندانی
یا توقیف شده‌ای باشد و مساعدت در فرار نماید یا راه فرار او
را تسهیل کند یا برای فرار وی تبانی و مواضعه نماید به ترتیب
ذیل مجازات خواهد شد:

الف - اگر زندانی یا توقیف شده متهم به جرمی باشد که
مجازات آن اعدام یا رجم یا طبع است یا به یکی از این
مجازات محکوم شده باشد به سه تا ده سال حبس و اگر محکوم به
حبس از ده سال به بالا یا متهم به جرمی که مجازات آن حبس از
ده سال به بالاست ، باشد به یک تا پنج سال حبس و در سایر
موارد به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

ب- اگر زندانی یا توقیف شده متهم به قتل مستوجب قصاص
باشد عامل فرار یا تحویل وی در زندان باقی میماند و اگر فراری
نوت کند چنانچه محکوم به قصاص باشد فراری دهنده محکوم به
پرداخت دیه به اولیای دم مقتول خواهد شد.

ج - اگر متهم یا محکومی که فرار کرده محکوم به امر مالی یا
دیه باشد عامل فرار علاوه بر مجازات تعیین شده در ذیل بند الف
ضامن پرداخت دیه و مال محکوم به نیز خواهد بود.

ماده ۵۳ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که طبق قانون
مامور دستگیری کسی بوده و در اجرای وظیفه دستگیری مسامحه و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بیتعالی

- ۱۲ -

اهمال کرده باشد به پرداخت یکمدهزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد و چنانچه مسامحه و اهمال به قصد مساعدت بوده که منجر به فرار وی شده باشد علاوه بر مجازات مذکور به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم میشود.

ماده ۵۴ - اگر عامل فرار از مأمورین مذکور در ماده ۵۲ نباشد و عمداً موجبات فرار اشخاصی که قانوناً زندانی یا دستگیر شدهاند را فراهم آورد به طریق ذیل مجازات خواهد شد:

الف - چنانچه زندانی محکوم به اعدام یا حبس دائم یا رجم یا طلب بوده مجازات او یک تا سه سال حبس و اگر زندانی متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا رجم یا طلب است مجازات از شش ماه تا دو سال حبس و در سایر حالات مجازات او سه ماه تا یکسال حبس خواهد بود.

ب - چنانچه زندانی محکوم به قصاص بوده عامل فرار تا تحویل وی در زندان باقی میماند و اگر فراری فوت نماید عامل فرار ضامن پرداخت دیه خواهد بود.

ماده ۵۵ - هرکس به شخص زندانی یا توقیف شده برای مساعدت به فرار اسلحه بدهد به حبس از دو تا پنج سال محکوم میشود.

ماده ۵۶ - هرکس شخصی را که قانوناً دستگیر شده و فرار کرده یا کسی را که متهم است به ارتکاب جرمی و قانوناً امر به دستگیری او شده است مخفی کند یا وسایل فرار او را فراهم کند به ترتیب ذیل مجازات خواهد شد:

چنانچه کسی که فرار کرده محکوم به اعدام یا رجم یا طلب یا قصاص نفس و اطراف و یا قطع ید بوده مجازات مخفی کننده یا کمک کننده او در فرار، حبس از یک تا سه سال است و اگر

محکوم به حبس دائم یا متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا طلب است محکوم به شش ماه تا دو سال حبس خواهد شده و در سایر حالات مجازات مرتکب یک ماه تا یک سال حبس خواهد بود.

ماده ۵۷ - هرکس از وقوع جرمی مطلع شده و برای خلاصی مجرم از محاکمه و محکومیت مساعدت کند از قبیل این که برای او منزل تهیه کند یا ادله جرم را مخفی نماید یا برای تبرئه مجرم ادله جعلی ابراز کند حسب مورد به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل

ماده ۵۸ - هرکس بدون سمت رسمی یا اذن از طرف دولت خود را در مشاغل دولتی اعم از کشوری یا لشکری و انتظامی که از نظر قانون مربوط به او نبوده است دخالت دهد یا معرفی نماید به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد و چنانچه برای دخالت یا معرفی خود در مشاغل مزبور، سندی جعل کرده باشد، مجازات جعل را نیز خواهد داشت.

ماده ۵۹ - هرکس بدون مجوز و بصورت علنی لباسهای رسمی ماموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشانها، مدالها یا سایر امتیازات دولتی را بدون تغییر یا با تغییر جزئی که موجب اشتباه شود مورد استفاده قرار دهد در صورتی که عمل او به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری نباشد به حبس از سه ماه تا یک سال و یا جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد.

و در صورتیکه از این عمل خود سوء استفاده کرده باشد به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

تعالیه

- ۱۶ -

تبصره - استفاده از البسه و اشیاء مذکور در این ماده در اجرای هنرهای نمایشی مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.
ماده ۶۰ - هرکس علنی و به صورت غیرمجاز لباسهای رسمی یا متحدالشکل ماموران کشورهای بیگانه یا نشانها یا مدالها یا سایر امتیازات دولتهای خارجی در ایوان را مورد استفاده قرار دهد به شرط معامله متقابل و یا در صورتی که موجب اختلال در نظم عمومی گردد مشمول مقررات ماده فوق است .

فصل نهم - در تخریب اموال تاریخی، فرهنگی

ماده ۶۱ - هرکس به تمام یا قسمتی از ابنیه ، اماکن ، محوطهها و مجموعههای فرهنگی-تاریخی یا مذهبی که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است ، یا تزیینات ، ملحقات ، تاسیسات ، اشیاء و لوازم و خطوط و نقوش منسوب یا موجود در اماکن مذکور ، که مستقلا نیز واجد حیثیت فرهنگی-تاریخی یا مذهبی باشد ، خرابی وارد آورد علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس از یک الی ده سال محکوم میشود .

ماده ۶۲ - هر کس اشیاء و لوازم و همچنین مصالح و قطعات آثار فرهنگی - تاریخی را از موزهها و نمایشگاهها ، اماکن تاریخی و مذهبی و سایر اماکن که تحت حفاظت یا نظارت دولت است سرقت کند یا با علم به سرقت بودن اشیای مذکور را بخرد یا پنهان دارد در صورتی که مشمول مجازات حد سرقت نگردد علاوه بر استرداد آن به حبس از یک تا پنج سال محکوم میشود .

ماده ۶۳ - هرکس بدون اجازه از سازمان میراث فرهنگی کشور ، یا با تخلف از ضوابط معوب و اعلام شده از سوی سازمان مذکور در

تعلیه

- ۱۷ -

حریم آثار فرهنگی- تاریخی مذکور در این ماده مبادرت به عملیاتی نماید که سبب تزلزل بنیان آنها شود، یا در نتیجه آن عملیات به آثار و بناهای مذکور خرابی یا لطمه وارد آید، علاوه بر رفع آثار تخلف و پرداخت خسارات وارده به حبس از یک تا سه سال محکوم میشود.

ماده ۶۴- هرگونه اقدام به خارج کردن اموال تاریخی- فرهنگی از کشور هرچند به خارج کردن آن نیانجامد قاچاق محسوب و مرتکب علاوه بر استرداد اموال به حبس از یک تا سه سال و پرداخت جریمه معادل دو برابر قیمت اموال موضوع قاچاق محکوم میگردد.

تبصره - تشخیص ماهیت تاریخی- فرهنگی به عهده سازمان میراث فرهنگی کشور میباشد.

ماده ۶۵- هرگونه حفاری و کاوش به قصد بدست آوردن اموال تاریخی- فرهنگی ممنوع بوده و مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و ضبط اشیاء مکشوفه به نفع سازمان میراث فرهنگی کشور و آلات و ادوات حفاری به نفع دولت محکوم میشود. چنانچه حفاری در اماکن و محوطه‌های تاریخی که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است، یا در بقاع متبرکه و اماکن مذهبی صورت گیرد علاوه بر ضبط اشیاء مکشوفه و آلات و ادوات حفاری- مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم میشود.

تبصره ۱- هرکس اموال تاریخی فرهنگی موضوع این ماده را حسب تصادف بدست آورد و طبق مقررات سازمان میراث فرهنگی کشور نسبت به تحویل آن اقدام ننماید به ضبط اموال مکشوفه محکوم میگردد.

تبصره ۲- خرید و فروش اموال تاریخی - فرهنگی حاصله از حفاری غیرمجاز ممنوع است و خریدار و فروشنده علاوه بر ضبط

به تالیف

- ۱۸ -

اموال فرهنگی مذکور، به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم میشوند. هرگاه فروش اموال مذکور تحت هر عنوان از عناوین بطور مستقیم یا غیرمستقیم به اتباع خارجی صورت گیرد، مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم میشود.

ماده ۶۶- هرکس به اراضی و تپه‌ها و اماکن تاریخی و مذهبی که به ثبت آثار ملی رسیده و مالک خصوصی نداشته باشد تجاوز کند به شش ماه تا دو سال حبس محکوم میشود مشروط بر آنکه سازمان میراث فرهنگی کشور قبلاً حدود مشخصات این قبیل اماکن و مناسط را در محل تعیین و علامتگذاری کرده باشد.

ماده ۶۷- هرکس بدون اجازه سازمان میراث فرهنگی و برخلاف ضوابط مصوب اعلام شده از سوی سازمان مذکور به مرمت یا تعمیر، تغییر، تجدید و توسعه ابنیه یا تزئینات اماکن فرهنگی-تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی مبادرت نماید، به حبس از شش ماه تا دو سال و پرداخت خسارت وارده محکوم میگردد.

ماده ۶۸- هرکس برخلاف ترتیب مقرر در قانون حفظ آثار ملی اموال فرهنگی-تاریخی غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی را با علم و اطلاع از ثبت آن به نحوی به دیگران انتقال دهد به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم میشود.

ماده ۶۹- هرکس نسبت به تغییر نحوه استفاده از ابنیه، اماکن و محوطه‌های مذهبی فرهنگی و تاریخی که در فهرست آثار ملی ثبت شده‌اند، برخلاف شئونات اثر و بدون مجوز از سوی سازمان میراث فرهنگی کشور، اقدام نماید علاوه بر رفع آثار تخلف و جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا یکسال محکوم میشود.

ماده ۷۰- در کلیه جرائم مذکور در این فصل، سازمان میراث فرهنگی بر حسب مورد شاکلی یلمدعی خصوصی محسوب میشود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۱۹ -

ماده ۷۱- در مورد جرائم مذکور در این فصل که بوسیله اشخاص حقوقی انجام شود هر یک از مدیران و مسوولان که دستور دهنده باشند، بر حسب مورد به مجازاتهای مقرر محکوم میشوند.

تبصره - اموال فرهنگی-تاریخی حاصله از جرائم مذکور در این فصل تحت نظر سازمان میراث فرهنگی کشور توقیف و در کلیه مواردی که حکم به ضبط و استرداد اموال، وسایل، تجهیزات و خسارات داده میشود به نفع سازمان میراث فرهنگی کشور مورد حکم قرار خواهد گرفت.

فصل دهم - در تقصیرات مقامات و مامورین دولتی

ماده ۷۲- هر یک از مقامات و مامورین دولتی که برخلاف قانون آزادی شخصی افراد ملت را سلب کند یا آنان را از حقوق مقرر در قانون اساسی محروم نماید علاوه بر انفعال از خدمت و محرومیت ۳ تا ۵ سال از مشاغل دولتی به حبس از ششماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۷۳ - هرگاه اقداماتی که برخلاف قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران میباشد بر حسب امضای ساختگی وزیر یا مامورین دولتی به عمل آمده باشد، مرتکب و کسانی که عالماً آن را بکار برده باشند به حبس از سه تا ده سال محکوم خواهند شد.

ماده ۷۴ - هرگاه شخصی برخلاف قانون حبس شده باشد و در خصوص حبس غیرقانونی خود شکایت به ضابطین دادگستری یا مامورین انتظامی نموده و آنان شکایت او را استماع نکرده باشند و ثابت نمایند که تنظیم او را به مقامات ذیصلاح اعلام و اقدامات لازم را معمول داشته‌اند به انفعال دائم از همان سمت و محرومیت از

به تعالی

- ۲۰ -

مشاغل دولتی به مدت سه تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۷۵ - اگر مسوولین و مامورین بسازداشته‌ها و ندامتگاهها بدون اخذ برگ بسازداشت صادره از طرف مراجع و مقامات ملاحظتدار شخصی را به نام زندانی بپذیرند به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد.

ماده ۷۶ - اگر مسوولین و مامورین بسازداشته‌ها و ندامتگاهها از ارائه‌دادن یا تسلیم کردن زندانی به مقامات صالح قضائی یا از ارائه دادن دفاتر خود به اشخاص مزبور امتناع کنند یا از رسانیدن تظلمات محبوسین به مقامات صالح ممانعت یا خودداری نمایند مشمول ماده قبل خواهند بود مگر این که ثابت نمایند که به موجب امر کتبی رسمی از طرف رئیس مستقیم خود مأمور به آن بوده‌اند که در این صورت مجازات مزبور درباره آمر مقرر خواهد شد.

ماده ۷۷ - هرگاه مقامات قضائی یا دیگر مامورین ذیصلاح در غیر مواردی که قانون مقرر داشته است توفیق یا دستور به بسازداشت کسی را بدهند یا در غیر موارد معین قانونی تعقیب جزائی یا قرار مجرمیت او را صادر نمایند به انفعال دایم از سمت قضائی و معرومیت از مشاغل دولتی به مدت پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۷۸ - چنانچه هر یک از صاحب منعمان و مستخدمین و مامورین دولتی و شهرداریها در هر رتبه و مقامی که باشد از مقام خود سواستفاده نموده و از اجرای اوامر کتبی دولتی یا اجرای قوانین مملکتی و یا اجرای احکام یا اوامر مقامات قضائی یا هرگونه امری که از طرف مقامات قانونی صادر شده باشد جلوگیری نماید به انفعال از خدمات دولتی از یک تا پنجسال محکوم خواهد شد.

تعلی

- ۲۱ -

ماده ۷۹- چنانچه مستخدمین و مامورین دولتی اعم از استانداران و فرمانداران و بخشداران یا معاونان آنها و مامورین انتظامی در غیرموارد حکمیت در اموری که در صلاحیت مراجع قضائی است دخالت نمایند و با وجود اعتراض متداعیین یا یکی از آنها یا اعتراض مقامات صلاحیتدار قضائی رفع مداخله ننمایند به حبس از دو ماه تا سه سال محکوم خواهند شد.

ماده ۸۰- هر یک از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیرقضائی دولتی برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند او را اذیت و آزار بدنی نماید علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه حسب مورد به حبس از ششماه تا سه سال محکوم میگردد و چنانچه کسی در این خصوص دستور داده باشد دستور دهنده به مجازات حبسی مذکور محکوم خواهد شد و اگر متهم بواسطه اذیت و آزار فوت کند مباشر مجازات قاتل و آمر مجازات آمر قتل را خواهد داشت.

ماده ۸۱- چنانچه هر یک از مامورین دولتی محکومی را سختتر از مجازاتی که مورد حکم است مجازات کند یا امر به آن نماید یا مجازاتی کند که مورد حکم نبوده است به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد و چنانچه این عمل موجب قلمی یا دیه باشد مباشر به مجازات آن نیز محکوم میگردد و اگر اقدام مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد مجازات همان جرم حسب مورد نسبت به مباشر یا آمر اجرا خواهد شد.

ماده ۸۲- هر یک از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیرقضائی یا کسی که خدمت دولتی به او ارجاع شده باشد بدون ترتیب قانونی به منزل کسی بدون اجازه و رضای صاحب منزل داخل شود به حبس از یک ماه تا یک سال محکوم خواهد شد مگر این که ثابت نماید به امر یکی از روسای خود که صلاحیت حکم را داشته است مجبور به

به تعالی

- ۲۲ -

اطاعت نامر او بوده، اقدام کرده است که در این صورت مجازات مزبور در حق آمر اجرا خواهد شد و اگر مرتکب یا سبب وقوع جرم دیگری نیز باشد مجازات آن را نیز خواهد دید و چنانچه این عمل در شب واقع شود مرتکب یا آمر به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۸۳ - هر یک از صاحب منصبان و مستخدمین و مامورین دولتی که به مناسبت وظیفه و شغل خود به جبر و قهر مال یا حق کسی را بخرد یا بدون حق بر آن مسلط شود یا مالک را اکراه به فروش به دیگری کند علاوه بر رد عین مال یا معادل نقدی قیمت مال یا حق، به مجازات حبس از یکسال تا سه سال یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم میگردد.

ماده ۸۴ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی، مراسلات یا مخابرات یا مکالمات تلفنی اشخاص را در غیر مواردی که قانون اجازه داده مفتوح یا توقیف یا معدوم یا بازرسی یا ضبط یا استراق سمع نماید بدون اجازه صاحبان آنها مطالب آنها را افشا نماید به حبس از یک سال تا سه سال و یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۸۵ - هر کس از مقامات یا مامورین دولتی یا نیروهای مسلح یا غیر آنها بدون حکمی از مقامات صلاحیتدار در غیر مواردی که در قانون جلب یا توقیف اشخاص را تجویز نموده، شخصی را توقیف یا حبس کند یا عتقا در محلی مخفی نماید به یک تا سه سال حبس یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۸۶ - کسی که با علم و اطلاع برای ارتکاب جرم مذکور در ماده فوق مکانی تهیه کرده و بدین طریق معاونت یا مرتکب

نموده باشد به مجازات حبس از سه ماه تا یک سال یا جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۸۷ - اگر مرتکب یا معاون قبل از آن که تعقیب شود شخصی توقیف شده را رها کند یا اقدام لازم جهت رها شدن وی به عمل آورد در صورتی که شخص مزبور را زیاده از پنج روز توقیف نکرده باشد مجازات او حبس از دو تا شش ماه خواهد بود.

ماده ۸۸ - هرگاه مرتکب برای ارتکاب جرایم مذکور در ماده ۸۵ اسم یا عنوان مجعول یا اسم و علامت مأمورین دولت یا لباس منتسب به آنان را به تزویر اختیار کرده یا حکم جعلی ابراز نموده باشد علاوه بر مجازات ماده مزبور به مجازات جعل یا تزویر محکوم خواهد شد.

ماده ۸۹ - چنانچه مرتکب جرایم مواد قبل توقیف شده یا محبوس شده یا مخفی شده را تهدید به قتل نموده یا شکنجه و آزار بدنی وارد آورد و مجروح شود علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه حسب مورد به یک تا پنج سال حبس و محرومیت از خدمات دولتی محکوم خواهد شد.

فصل یازدهم - در ارتشاء و ربا و کلاهبرداری

ماده ۹۰ - هر یک از داوران و ممیزان و کارشناسان اعم از این که توسط دادگاه معین شده باشد یا توسط طرفین چنانچه در مقابل اخذ وجه یا مال به نفع یکی از طرفین اظهار نظر یا اتخاذ تصمیم نماید به حبس از شش ماه تا دو سال یا مجازات نقدی از سه تا دوازده میلیون ریال محکوم و آنچه گرفته است به عنوان مجازات مودی به نفع دولت ضبط خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بیت

- ۲۴ -

ماده ۹۱ - در صورتی که حکام محاکم به واسطه ارتشاء حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشند علاوه بر مجازات ارتشاء حسب مورد به مجازات مقدار زاشدی که مورد حکم واقع شده محکوم خواهند شد.

ماده ۹۲ - اگر رشوه به صورت وجه نقد نباشد بلکه مالی بلاعوض یا به مقدار فاحش ارزانتر از قیمت معمولی یا ظاهرا به قیمت معمولی و واقعا به مقدار فاحشی کمتر از قیمت به مستخدمین دولتی اعم از قضائی و اداری بطور مستقیم یا غیرمستقیم منتقل شود یا برای همان مقاصد مالی به مقدار فاحشی گرانتر از قیمت از مستخدمین یا مامورین مستقیم یا غیرمستقیم خریداری گردد ، مستخدمین و مامورین مزبور مرتشی و طرف معامله راشی محسوب می شود.

ماده ۹۳ - هرگاه ثابت شود که راشی برای حفظ حقوق حقه خود ناچار از دادن وجه یا مالی بوده تعقیب کیفری ندارد و وجه مالی که داده به او مسترد میگردد.

ماده ۹۴ - هرکس عالما و عمادا برای اقدام به امری یا امتناع از انجام امری که از وظایف اشخاص مذکور در ماده ۲ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء ، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام می باشد وجه یا مالی یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را مستقیم یا غیرمستقیم بدهد در حکم راشی است و بعنوان مجازات علاوه بر ضبط مال ، ناشی از ارتشاء به حبس از ششماه تا سه سال و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می شود.

تبصره - در صورتیکه رشوه دهنده برای پرداخت رشوه مقرر بوده و یا پرداخت آنرا گزارش دهد یا شکایت نماید از مجازات

تعلی

- ۲۵ -

حبس مزبور معاف خواهد بود.

ماده ۹۵- هرکس عالماً و عامداً موجبات تحقق جرم ارتشاء از قبیل مذاکره، جلب موافقت یا وصال و ایصال وجه یا مال یا سند پرداخت وجه را فراهم نماید به مجازات راسی بر حسب مورد محکوم میشود.

ماده ۹۶- مجازات شروع بعمل ارتشاء در هر مورد حداقل مجازات مقرر در آن مورد است.

ماده ۹۷- هر نوع توافق بین دو یا چند نفر تحت هر قراردادی از قبیل بیع، قرض، صلح و امثال آن جنسی را با شرط اضافه یا همان جنس مکیل و موزون معامله نماید و یا زائد بر مبلغ پرداختی، دریافت نماید ربا محسوب و جرم شناخته میشود مرتکبین اعم از ربا دهنده، ربا گیرنده و واسطه بین آنها علاوه بر رد اضافه به صاحب مال به ششماه تا سه سال حبس و تا ۷۲ ضربه شلاق و نیز محادل مال مورد ربا بعنوان جزای نقدی محکوم میگرددند.

تبصره ۱- در صورت معلوم نبودن صاحب مال، مال مورد ربا از معادیق اموال مجهول المالک بوده و در اختیار ولی فقیه قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- هرگاه ثابت شود ربا دهنده در مقام پرداخت وجه یا مال اضافی مضر بوده از مجازات مذکور در این ماده معاف خواهد شد.

تبصره ۳- هرگاه قرارداد مذکور بین پدر و فرزند یا زن و شوهر یا بین مسلمان و کافر حربی منعقد شود مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.

ماده ۹۸- هرکس با استفاده از ضعف نفس شخصی یا هوی و هوس او یا حواشج شخصی افراد غیر رشید به ضرر او نوشته یا سندی

اعمال تجاری یا غیرتجاری از قبیل برات ، سفته ، چک ، حواله ، قبض و مفاصاحساب و یا هرگونه نوشته‌ای که موجب التزام وی یا برائت ذمه کیونده سند یا هر شخص دیگر میشود بهر نحو تحمیل نماید علاوه بر جبران خسارات مالی به حبس از ششماه تا دو سال و از یک میلیون تا ده میلیون ریال جزای نقدی محکوم میشود و اگر مرتکب ولایت یا وصایت یا قیمومیت بر آن شخص داشته باشد مجازات وی علاوه بر جبران خسارات مالی از سه تا هفت سال حبس خواهد بود.

فصل دوازدهم - در امتناع از انجام وظایف قانونی

ماده ۹۹- هر یک از مقامات قضائی که شکایت و تظلمی مطابق شرایط قانونی نزد آنها برده شود و با وجود این که رسیدگی به آنها از وظائف آنان بوده به هر عذروبهانه اگرچه به عذر سکوت یا اجمال یا تناقض قانون از قبول شکایت یا رسیدگی به آن امتناع کند یا مدور حکم را برخلاف قانون به تاخیر اندازد یا برخلاف مریح قانون رفتار کند دفعه اول از ۶ ماه تا یکسال و در صورت تکرار علاوه بر انفصال دائم از شغل قضائی به تسدیه خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد.

فصل سیزدهم - در تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت

ماده ۱۰۰- هر یک از کارمندان و کارکنان ادارات و سازمانها یا شوراها و یا شهرداریها و موسسات و شرکتها و دولتی و یا وابسته به دولت و یا نهادهای انقلابی و بنیادها و موسساتی که

بیمه

- ۲۷ -

زیر نظریه فقیه اداره میشوند و دیوان محاسبات و موسساتی که به کمک مستمر دولت اداره میشوند و یا دارندگان پایه قضائی و بطور کلی اعضا و کارکنان قوای سه گانه و همچنین نیروهای مسلح و مامورین به خدمات عمومی اعم از رسمی و غیر رسمی وجوه نقدی یا مطالبات یا حوالجات یا سهام و سایر اسناد و اوراق بهادار یا سایر اموال متعلق به هر یک از سازمانها و موسسات فوق الذکر یا اشخاصی که بر حسب وظیفه به آنها سپرده شده است مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آنها را به نفع خود یا دیگری داشته باشد، متصرف غیر قانونی محسوب و علاوه بر جبران خسارات وارده و پرداخت اجرت المثل به شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم میشود و در صورتیکه منتفع شده باشد علاوه بر مجازات مذکور به جزای نقدی معادل مبلغ انتفاعی محکوم خواهد شد و همچنین در صورتیکه به علت اهمال یا تغریط موجب تخریب اموال و وجوه دولتی گردد و یا آن را به مصادفی برساند که در قانون اعتباری برای آن منظور نشده یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصرف نموده باشد.

ماده ۱۰۱ - هر شخصی عهده دار انجام معامله یا ساختن چیزی یا نظارت در ساختن یا امر به ساختن آن برای هر یک از ادارات و سازمانها و موسسات مذکور در ماده ۱۰۰ بوده است به واسطه تدلیس در معامله از جهت تعیین مقدار یا صفت یا قیمت بیش از حد متعارف مورد معامله یا تقلب در ساختن آن چیز نفعی برای خود یا دیگری تحصیل کند علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس از شش ماه تا پنج سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۲ - هر یک از مسوولین دولتی و مستخدمین و مامورینی که مامور تشخیصی یا تعیینی یا محاسبه یا وصول وجه یا مالی به نفع

تعالیه

- ۲۸ -

دولت است برخلاف قانون یا زیاده بمقررات قانونی اقدام و وجه یا مالی اخذ یا امر به اخذ آن نماید به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم خواهد شد. مجازات مذکور در این ماده در مورد مسولین و مامورین شهرداری نیز مجری است و در هر حال آنچه برخلاف قانون و مقررات اخذ نموده است به ذیحق مسترد می‌گردد.

ماده ۱۰۳- هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که بر حسب ماموریت خود اشخاص را اجیر یا استخدام کرده یا مباشرت حمل و نقل اشیائی را نموده باشد و تمام یا قسمتی از اجرت اشخاص یا اجرت حمل و نقل را که توسط آنان به عمل آمده است به حساب دولت آورده ولی نپرداخته باشد به انفصال موقت از سه ماه تا سه سال محکوم میشود و همین مجازات مقرر است در باره مستخدمینی که اشخاص را به بیگاری گرفته و اجرت آنها را خود برداشته و به حساب دولت منظور نموده است و در هر صورت باید اجرت ماخوذه را به ذیحق مسترد نماید.

ماده ۱۰۴- هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی که بر حسب ماموریت خود حق داشته است اشخاصی را استخدام و اجیر کند و بیش از عدهای که اجیر یا استخدام کرده است به حساب دولت منظور نماید یا خدمه شخصی خود را جزو خدمه دولت محسوب نماید و حقوق آنها را به حساب دولت منظور بدارد به شلاق تا ۷۴ ضربه و تادیبه مبلغی که به ترتیب فوق به حساب دولت منظور داشته است محکوم خواهد گردید.

ماده ۱۰۵- هر یک از کارمندان و کارکنان و اشخاص عهده‌دار وظیفه مدیریت و سرپرستی در وزارتخانه‌ها و ادارات و سازمانهای مذکور در ماده ۱۰۰ که بالمباشره یا به واسطه در معاملات و مزایده‌ها و مناقصه‌ها و تشخیمات و امتیازات مربوط به دستگاه متبوع، تحت

هر عنوانی اعم از کمیسیون یا حق الزحمه و حق العمل یا پاداش برای خود یا دیگری نفعی در داخل یا خارج کشور از طریق توافق یا تفاهم یا ترتیبات غلی یا سایر اشخاص یا نمایندگان و شعب آنها منظور دارد یا بدون مأموریت از طرف دستگاه متبوعه بر عهده آن چیزی بخرد یا بسازد یا در موقع پرداخت وجوهی که حسب وظیفه به عهده او بوده یا تفریح حسابی که باید بعمل آورد برای خود یا دیگری نفعی منظور دارد به تادیه دو برابر وجوه و منافع حاصله از این طریق محکوم می شود و در صورتی که عمل وی موجب تغییر در مقدار یا کیفیت مورد معامله یا افزایش قیمت تمام شده آن گردد به حبس از شش ماه تا پنج سال و یا مجازات نقدی از ۲ تا ۳۰ میلیون ریال نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۶- هر یک از مستخدمین دولتی اعم از قضائی و اداری نوشته ها و اوراق و اسنادی را که حسب وظیفه به آنان سپرده شده یا برای انجام وظایفشان به آنها داده شده است را مسموم یا مخفی نماید یا به کسی بدهد که به لحاظ قانون از دادن به آن کس ممنوع می باشد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۷- هر یک از مأمورین ادارات و موسسات مذکور در ماده ۱۰۰ که از روی غرض و برخلاف حق در باره یکی از طرفین اظهار نظر یا اقدامی کرده باشد به حبس تا سه ماه یا مجازات نقدی تا مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال و جبران خسارت وارده محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۸- هر یک از روسا یا مدیران یا مسئولین سازمانها و موسسات مذکور در ماده ۱۰۰ که از وقوع جرم ارتشاء یا اختلاس یا تعرف غیرقانونی یا کلاهبرداری یا جرایم موضوع مواد ۱۰۱ و ۱۰۵

تعلیه

- ۳۰ -

در سازمان یا موسسات تحت اداره یا نظارت خود مطلع شده و مراتب را حسب مورد به مراجع صلاحیتدار قضائی یا اداری اعلام ننمایند علاوه بر حبس از ششماه تا دو سال به انفعال موقت از ششماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

فصل چهاردهم - در مورد نسبت به مأمورین دولت

ماده ۱۰۹- هرگونه حمله یا مقاومتی که با علم و آگاهی نسبت به مأمورین دولت در حین انجام وظیفه آنان به عمل آید ترمرد محسوب می شود و مجازات آن به شرح ذیل است :

۱ - هرگاه متمرّد به قصد تهدید اسلحه خود را نشان دهد حبس از شش ماه تا دو سال.

۲ - هرگاه متمرّد در حین اقدام دست به اسلحه برد حبس از یک تا سه سال.

۳ - در سایر موارد حبس از سه ماه تا یک سال.

تبصره - اگر متمرّد در هنگام ترمرد مرتکب جرم دیگری هم بشود به مجازات هر دو جرم محکوم خواهد شد.

فصل پانزدهم - در هتک حرمت اشخاص

ماده ۱۱۰- توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک موجب مجازات شلاق تا ۷۴ ضربه و یا پنجاه هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود.

ماده ۱۱۱- هرکس باتوجه به سمت، یکی از روسای سه قوه یا معاونان رئیس جمهور یا وزرا یا یکی از نمایندگان مجلس شورای

بیتنا

- ۳۱ -

اسلامی یا نمایندگان مجلس خبرگان یا اعضای شورای نگهبان یا اققات یا اعضای دیوان محاسبات یا کارکنان وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها در حال انجام وظیفه یا به سبب آن توهین نماید به سه تا شش ماه حبس و یا تا ۷۴ ضربه شلاق و یا پنجاه هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شود.

فصل شانزدهم - در اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم

ماده ۱۱۲- هرگاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و تبانی نمایند که جرایمی برضد امنیت داخلی یا خارج کشور مرتکب شوند یا وسایل ارتکاب آن را فراهم نمایند در صورتی که عنوان محارب بر آنان صادق نباشد به دو تا پنج سال حبس محکوم خواهند شد.

ماده ۱۱۳- هرگاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و تبانی بنمایند که علیه اعراض یا نفوس یا اموال مردم اقدام نمایند و مقدمات اجرایی را هم تدارک دیده باشند ولی بدون اراده خود موفق به اقدام نشوند حسب مراتب به حبس از ششماه تا سه سال محکوم خواهند شد.

فصل هفدهم - در جرایم علیه اشخاص و اطفال

ماده ۱۱۴- هرکس مرتکب قتل عمد شود و شاکی نداشته یا

قتل عمد

- ۳۲ -

شاکی داشته ولی از قصاص گذشت کرده باشد و یا بهر علت قصاص نشود در صورتیکه اقدام وی موجب اخلال در نظم و میانیت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد دادگاه مرتکب را به حبس از سه تا ده سال محکوم نماید.

تبصره - در این مورد معاونت در قتل عمد موجب حبس از یک تا پنجسال خواهد بود .

ماده ۱۱۵- هرگاه کسی شروع به قتل عمد نماید ولی نتیجه منظور بدون اراده وی محقق نگردد به شش ماه تا سه سال حبس تعزیری محکوم خواهد شد.

ماده ۱۱۶- هرکس عمداً به دیگری جرح یا ضربی وارد آورد که موجب نقصان یا شکستن یا ازکارافتادن عفوی از اعضا یا منتهی به مرض دائمی یا فقدان یا نقص یکی از حواس یا منافع یا زوال عقلی مجنی علیه گردد در مواردی که قصاص امکان نداشته باشد چنانچه اقدام وی موجب اخلال در نظم و میانیت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد به دو تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد و در صورت درخواست مجنی علیه مرتکب به پرداخت دیه نیز محکوم میشود.

تبصره ۱ - در صورتی که جرح وارده منتهی به ضایعات فوق نشود و آلت جرح اسلحه یا چاقو و امثال آن باشد مرتکب به سه ماه تا یک سال حبس محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ - درباره کسانی که به اتهام قتل عمدی و جرایمی که مجازات آنها اعدام یا رجم یا اعدام یا حبس از پنج سال حبس است یا جرح به وسیله اسلحه یا چاقو یا امثال آن مورد تعقیب قرار گیرند، چنانچه دلایل و قرائن موجود دلالت به توجه اتهام به آنان نماید قرار بازداشت صادر خواهد شد و تا صدور حکم ادامه خواهد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۳۳ -

داشت .

ماده ۱۱۷- هرگاه عده‌ای بایکدیگر منازعه نمایند هر یک از شرکت‌کنندگان در نزاع حسب مورد به مجازات زیر محکوم میشوند:

۱- در صورتی که نزاع منتهی به قتل شود به حبس از یک تا سه سال .

۲- در صورتی که منتهی به نقص عضو شود به حبس از شش ماه تا سه سال .

۳- در صورتی که منتهی به ضرب و جرح شود به حبس از سه ماه تا یک سال .

تبصره - مجازاتهای فوق مانع اجرای مقررات قصاص یا دیه حسب مورد نخواهد شد.

ماده ۱۱۸- در صورتی که قتل غیر عمد به واسطه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا اقدام به امری که مرتکب در آن مهارت نداشته است یا به سبب عدم رعایت نظامات واقع شود مسبب بینه حبس از یک تا سه سال و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم خواهد شد.

تبصره - مقررات این ماده شامل قتل غیر عمد در اثر تصادف رانندگی نمی‌گردد.

ماده ۱۱۹- هرکس به وسیله چاقو و یا هر نوع اسلحه دیگر تظاهر یا قدرت نمایی کند یا آن را وسیله مزاحمت اشخاص یا اخاذی یا تهدید قرار دهد یا با کسی کلاویز شود در صورتیکه از معادیق محارب نباشد به حبس از شش ماه تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۰- هرکس با هیاهو و جنجال یا حرکات غیر متعارف یا تعرض به افراد موجب اخلال نظم و آسایش و آرامش عمومی گردد

تعلیه

- ۳۲ -

یا مردم و از کسب و کار باز دارد به حبس از سه ماه تا یک سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۱ - هرکس در اماکن عمومی یا معاشرت عرضی یا مزاحم اطفال یا زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شوون و حیثیت به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۲ - هرگاه جرایم مذکور در مواد ۱۱۹ و ۱۲۰ و ۱۲۱ در نتیجه توطئه قبلی و دسته جمعی واقع شود هر یک از مرتکبین به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۳ - هرکس به قصد مطالبه وجه یا مال یا به قصد انتقام یا به هر منظور دیگری به علف یا تهدید یا احیله یا به هر نحو دیگر شخما یا توسط دیگری شخصی را برباید یا مظلومی کند به حبس از ۵ تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد در صورتی که سن مجنی علیه کمتر از ۱۵ سال تمام باشد یا ربودن توسط وسایل نقلیه انجام پذیرد یا به مجنی علیه آسیب جسمی یا حیثیتی وارد شود مرتکب به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد و در صورت ارتکاب جرایم دیگری به مجازات آن جرم نیز محکوم میگردد.

تبصره - مجازات شروع به ربودن ۲ تا ۵ سال حبس است.

ماده ۱۲۴ - هرکس عالماً عامداً به واسطه ضرب یا اذیت و آزار زن حامله، موجب سقط جنین وی شود علاوه بر پرداخت دیه یا قصاص حسب مورد به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۵ - هرکس به واسطه دادن ادویه یا وسایل دیگری موجب سقط جنین زن گردد به شش ماه تا یک سال حبس محکوم میشود و اگر عالماً و عامداً زن حامله‌ای را دلالت به استعمال ادویه یا وسایل دیگری نماید که جنین وی سقط گردد به حبس از سه تا شش ماه

تعلی

- ۲۵ -

محکوم خواهد شد مگر این که ثابت شود این اقدام برای حفظ حیات مادر میباشد و در هر مورد حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط داده خواهد شد.

ماده ۱۲۶ - اگر طبیب یا قابله یا داروفروش و اشخاصی که به عنوان طبابت یا قابله یا جراحی یا داروفروشی اقدام میکنند و سایل سقط جنین فراهم سازند و یا مباشرت به اسقاط جنین نمایند به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد و حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط صورت خواهد پذیرفت .

ماده ۱۲۷ - قتل و جرح و ضرب هرگاه در مقام دفاع از نفس یا عرض یا مال خود مرتکب یا شخصی دیگری واقع شود با رعایت مواد ذیل مرتکب مجازات نمیشود مشروط بر اینکه دفاع متناسب با خطری باشد که مرتکب را تهدید میکرده است .

تبصره - در مورد دفاع از مال غیر استمداد صاحب مال شرط است .

ماده ۱۲۸ - در مورد هر فعلی که مطابق قانون جرم بر نفس یا عرض یا مال محسوب میشود ولو اینکه از مامورین دولتی صادر گردد بکاربردن هرگونه مقاومت برای دفاع از نفس یا عرض یا مال جایز خواهد بود .

ماده ۱۲۹ - دفاع در مواقعی صادق است که :

الف - خوف برای نفس یا عرض یا ناموس یا مال مستند به قرائن معقول باشد .

ب - دفاع متناسب با حمله باشد .

ج - توسل به قوای دولتی یا هرگونه وسیله آسانتری برای نجات میسر نباشد .

ماده ۱۳۰ - مقاومت در مقابل نیروهای انتظامی و دیگر ضابطین

بیت

- ۲۶ -

دلدگستری در موقعی که مشغول انجام وظیفه خود باشند دفاع محسوب

نمی‌شود ولی هرگاه اشخاص مزبور از حدود وظیفه خود خارج شوند و

بر حسب اذله و قرائن موجود خوف آن باشد که عملیات آنها موجب

قتل یا جرح یا تعرض به عرض یا مال گردد در این صورت دفاع

در مقابل آنها نیز جایز است.

ماده ۱۲۱ - در موارد ذیل قتل عمدی به شرط آن که دفاع

متوقف به قتل باشد مجازات نخواهد داشت.

الف - دفاع از قتل یا ضرب و جرح شدید یا آزار شدید یا دفاع

از هتک ناموس خود و اقارب.

ب - دفاع در مقابل کسی که در مدهتک عرض و ناموس دیگری

به اکراه و عنف برآید.

ج - دفاع در مقابل کسی که در مدهتک سرعت و رسیدن انسان به مال

او برآید.

ماده ۱۲۲ - هرگاه مردی همسر خود را در حال زنا با مرد اجنبی

مشاهده کند و علم به تمکین زن داشته باشد می‌تواند در همان حال

آنان را به قتل برساند و در صورتی که زن مکروه باشد فقط مرد را

می‌تواند به قتل برساند. حکم ضرب و جرح در این مورد نیز مانند قتل است.

ماده ۱۲۳ - هرکس طفلی را که تازه متولد شده است بدزدد یا

مغنی کند یا او را بجای طفل دیگری یا متعلق به زن دیگری غیر از

مادر طفل قلمداد نماید به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد

شد و چنانچه احراز شود که طفل مزبور مرده بوده مرتکب به یکصد

هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

تعلیقات

- ۳۷ -

ماده ۱۲۴ - اگر کسی از دادن طفلی که به او سپرده شده است در موقع مطالبه اشخاصی که قانوناً حق مطالبه دارند امتناع کند به مجازات از سه ماه تا شش ماه حبس یا به جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار تا سه میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۵ - هرگاه کسی شخصاً یا به دستور دیگری طفل یا شخصی را که قادر به محافظت خود نمی‌باشد در محلی که خالی از سکنه است رها نماید به حبس از شش ماه تا دو سال و یا جزای نقدی از سه میلیون تا دوازده میلیون ریال محکوم خواهد شد و اگر در آبادی و جایشیکه دارای یکنه باشد رها کند تانصف مجازات مذکور محکوم خواهد شد و چنانچه این اقدام سبب وارد آمدن صدمه یا آسیب یا فوت شود رهاکننده علاوه بر مجازات فوق حسب مورد به قصاص یا ارض نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۶ - هرکس بدون مجوز مشروع نبش قبر نماید به مجازات حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال حبس محکوم میشود و هرگاه جرم دیگری نیز بانبش قبر مرتکب شده باشد به مجازات آن جرم هم محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۷ - هرکس بدون رعایت نظامات مربوط به دفن اموات جنازه‌ای را دفن کند یا سبب دفن آن شود یا آن را مخفی نماید به جزای نقدی از یکصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۸ - هرکس جسد مقتولی را با علم به قتل مخفی کند یا قبل از اینکه به اشخاصی که قانوناً مأمور کشف و تحقیق جرایم هستند خبر دهد آن را دفن نماید به حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال محکوم خواهد شد.

فصل هجدهم - جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی

ماده ۱۳۹ - هرگاه زن و مردی که بین آنها علقه زوجیت نباشد، مرتکب روابط نامشروع یا عمل منافی عفت غیر از زنا از قبیل تقبیل یا مفاجمه شوند، به شلاق تا نود و نه ضربه محکوم خواهند شد و اگر عمل با عنف و اکراه باشد فقط اکراه کننده تمیزیر می شود.

ماده ۱۴۰ - هرکس علنا در انظار و اماکن عمومی و معابر و تقاطعها عمل حرامی نماید علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم میگردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی باشد ولی عفت عمومی را جریحه دار نماید فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

تبصره - زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی ظاهر شوند به حبس از ده روز تا دو ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۴۱ - افراد زیر به حبس از یک تا ده سال محکوم میشوند:

الف - کسی که مرکز فساد و یا فحشا دایر یا اداره کند.

ب - کسی که مردم را به فساد یا فحشا تشویق نموده یا موجهات آن را فراهم نماید.

تبصره - هرگاه بر عمل فوق عنوان قوادی صدق نماید علاوه بر مجازات مذکور به حد قوادی نیز محکوم میگردد.

ماده ۱۴۲ - اشخاص ذیل به حبس از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال و تا ۷۴ ضربه شلاق یا به یک یا دو مجازات مذکور محکوم خواهند شد:

بسم الله

- ۳۹ -

۱ - هرکس نوشته یا طرح، کراور، نقاشی، تصاویر، مطبوعات، اعلانات، علایم، فیلم، نوار سینما و یا بطور کلی هرچیزکه عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار نماید برای تجارت یا توزیع به نمایش و معرض انظار عمومی گذارد یا بسازد یا برای تجارت و توزیع نگاهدارد.

۲ - هرکس اشیاء مذکور را به منظور اهداف فوق شخصا یا به وسیله دیگری وارد یا صادر کند و یا به نحوی از انحاء متصدی یا واسطه تجارت و یا هر قسم معامله دیگر شود یا از کرایه دادن آنها تحمیل مال نماید.

۳ - هرکس اشیاء فوق را به نحوی از انحاء منتشر نماید یا آنها را به معرض انظار عمومی بگذارد.

۴ - هرکس برای تشویق به معامله اشیای مذکور در فوق، و یا ترویج آن اشیاء به نحوی از انحاء اعلان و یا فاعل یکی از اعمال ممنوعه فوق، و یا محل بدست آوردن آن را معرفی نماید.

تبصره ۱ - مفاد این ماده شامل اشیائی نخواهد بود که جنبه علمی داشته و برای مقاصد علمی یا هر مصلحت حلال عقلانی دیگر تهیه یا خرید و فروش و مورد استفاده متعارف علمی قرار میگیرد.

تبصره ۲ - اشیای مذکور ضبط و محو آثار میگردد و جهت استفاده لازم به دستگاه دولتی ذیربط تحویل خواهد شد.

ماده ۱۴۳ - هرگاه کسی به وسیله تلفن یا دستگاههای مخابراتی دیگر برای اشخاص ایجاد مزاحمت نماید علاوه بر اجرای مقررات خاص شرکت مخابرات، مرتکب به جسی از یک تا شش ماه محکوم خواهد شد.

بیمه

- ۲۰ -

فصل نوزدهم - در جرایم بر ضد حقوق تکالیف خانوادگی

ماده ۱۴۴ - هرکس با داشتن استطاعت مالی نفقه زن خود را در صورت تمکین ندهد یا از تادیه نفقه سایر اشخاص واجب النفقه امتناع نماید دادگاه او را از سه ماه و یک روز تا پنج ماه حبس محکوم می نماید.

ماده ۱۴۵ - هرگاه کسی عالماً زن شوهردار یا زنی را که در عده دیگری است برای مردی عقد نماید به حبس از شش ماه تا سه سال یا از سه میلیون تا هجده میلیون ریال جزای نقدی و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم میشود و اگر دارای دفتر ازدواج و طلاق یا اسناد رسمی باشد برای همیشه از تعدی دفتر ممنوع خواهد گردید.

ماده ۱۴۶ - کسانی که عالماً مرتکب یکی از اعمال زیر شوند به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم میشوند:

۱- هرزنی که در قید زوجیت یا عده دیگری است خود را به عقد دیگری در آورد در صورتیکه منجر به واقعه نگردد.

۲- هرکسی که زن شوهردار یا زنی را که در عده دیگری است برای خود تزویج نماید در صورتیکه منتهی به واقعه نگردد.

ماده ۱۴۷ - بمنظور حفظ کیان خانواده ثبت واقعه ازدواج دائم، طلاق و رجوع طبق مقررات الزامی است، چنانچه مردی بدون ثبت در دفاتر رسمی مبادرت به ازدواج دائم، طلاق و رجوع نماید به مجازات حبس تعزیری تا یکسال محکوم میگردد.

ماده ۱۴۸ - ازدواج قبیل از بلوغ بدون اذن ولی ممنوع است چنانچه مردی با دختری که به حد بلوغ نرسیده برخلاف مقررات ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی و تبصره ذیل آن ازدواج نماید به حبس تعزیری از ۶ ماه تا دو سال محکوم میگردد.

ماده ۱۴۹ - چنانچه هریک از زوجین قبل از عقد ازدواج طرف

تعلی

- ۲۱ -

خود را به امور واهی از قبیل داشتن تجمیلات عالی، تمکن مالی، موقعیت اجتماعی، شغل و سمت خاص، تجرد و امثال آن فریب دهد و عذر بر مبنای هریک از آنها واقع شود مرتکب به حبس تعزیری از ۶ ماه تا دو سال محکوم میگردد.

فصل بیستم - در قسم و شهادت دروغ و افشاء

ماده ۱۵۰- اطباء و جراحان و قابلها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود محرم اسرار میشوند هرگاه در غیر از موارد قانونی، اسرار مردم را افشا کنند به سه ماه و یک روز تا یک سال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم میشوند.

ماده ۱۵۱- هرکس در دعوی حقوقی یا جزائی که قسم مستوجه او شده باشد سوگند دروغ یoad نماید به شش ماه تا دو سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۱۵۲- هرکس در دادگاه نزد مقامات رسمی شهادت دروغ بدهد به سه ماه و یک روز تا دو سال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.
تبصره - مجازات مذکور در این ماده علاوه بر مجازاتی است که در باب حدود و قصاص و دیات برای شهادت دروغ ذکر گردیده است.

فصل بیست و یکم - در سرقت و ربودن مال غیر

ماده ۱۵۳- هرگاه سرقت جامع شرایط حد نباشد ولی مقرون به تمام پنج شرط ذیل باشد مرتکب از پنج تا بیست سال حبس و تا ۲۴

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تظلم

- ۲۲ -

ضربه شلاق محکوم می‌گردد:

۱- سرقت در شب واقع شده باشد.

۲- سارقین دو نفر یا بیشتر باشند.

۳- یک یا چند نفر از آنها حامل سلاح ظاهر یا مخفی بوده

باشند.

۴- از دیوار بالا رفته یا حوز را شکسته یا کلید ساختگی

بکار برده یا اینکه عنوان یا لباسی مستخدم دولت را اختیار

کرده یا برخلاف حقیقت خود را مأمور دولتی قلمداد کرده یا در

جایی که محل سکنی یا مهیا برای سکنی یا توابع آن است سرقت

کرده باشند.

۵- در ضمن سرقت کسی را آزار یا تهدید کرده باشند.

ماده ۱۵۴- هرگاه سرقت مقرون به آزار باشد و یا سارق مسلح

باشد به حبس از سه ماه تا ده سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌شود و

اگر جرحی نیز واقع شده باشد علاوه بر مجازات جرح به حداکثر

مجازات مذکور در این ماده محکوم می‌گردد.

ماده ۱۵۵- هرکس در راهها و شوارع به نحوی از انحاء مرتکب

راهزنی شود در صورتی که عنوان محارب بر او صادق نباشد به سه

تا پانزده سال حبس و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌شود.

ماده ۱۵۶- هرگاه سرقت در شب واقع شده باشد و سارقین

دو نفر یا بیشتر باشند و لااقل یک نفر از آنها حامل سلاح ظاهر

یا مخفی باشد در صورتی که بر حامل اسلحه عنوان محارب صدق نکند

جزای مرتکب یا مرتکبان حبس از پنج تا پانزده سال و شلاق تا ۷۴

ضربه می‌باشد.

ماده ۱۵۷- مجازات شروع به سرقت‌های مذکور در مواد قبل تا

پنج سال حبس و شلاق تا ۷۴ ضربه می‌باشد.

ماده ۱۵۸- در صورتی که سرقت جامع شرایط حد نباشد و مقرون

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلیقات

- ۲۲ -

به یکی از شرایط زیر باشد مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و تا ۷۲ ضربه شلاق محکوم می‌شود:

۱- سرقت در جایی که محل سکنی یا مهیا برای سکنی یا در توابع آن یا در محله‌های عمومی از قبیل مسجد و حمام و غیر اینها واقع شده باشد.

۲- سرقت در جایی واقع شده باشد که به واسطه درخت و یا بوته یا پرچین یا نرده محرز بوده و سارق حرز را شکسته باشد.

۳- در صورتی که سرقت در شب واقع شده باشد.

۴- سارقین دونفر یا بیشتر باشند.

۵- سارق مستخدم بوده و مال مخدوم خود را دزدیده یا مال دیگری را در منزل مخدوم خود یا منزل دیگری که به اتفاق مخدوم به آنجا رفته یا شاگرد یا کارگر بوده و یا در محلی که معمولاً محل کار وی بوده از قبیل خانه، دکان، کارگاه، کارخانه و انبار سرقت نموده باشد.

۶- هرگاه آواره کنندگان هتل و مسافرخانه و کاروانسرا و کاروان و بطور کلی کسانی که به اقتضای شغل اموالی در دسترس آنان است تمام یا قسمتی از آن را مورد دستبرد قرار دهند.

ماده ۱۵۹- هرکس مرتکب ربودن مال دیگری از طریق کیف‌زنی- جیب‌بری و امثال آن شود به حبس از یک تا پنج سال و تا ۷۲ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۰- هرگاه سرقت در مناطق سیل یا زلزله‌زده یا جنگی یا آتش‌سوزی یا در محل تعادف رانندگی صورت پذیرد و حائز شرایط حد نباشد مرتکب به مجازات حبس از یک تا پنج سال و تا ۷۲ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۱- هرکس وسایل و متعلقات مربوط به تانیسات مورد استفاده عمومی که به هزینه دولت یا با سرمایه دولت یا

تعلیه

- ۲۲ -

سرمایه مشترک دولت و بخش غیردولتی یا به وسیله نهادها و سازمانهای عمومی غیردولتی یا موسسات خیریه ایجاد یا نصب شده مانند تاسیسات بهره برداری آب و برق و گاز و غیره را سرقت نماید به حبس از یک تا پنج سال محکوم می شود و چنانچه مرتکب از کارکنان سازمانهای مربوطه باشد به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۲- هرکس بدون پرداخت حق انشعاب و اخذ انشعاب آب و برق و گاز و تلفن مبادرت به استفاده غیرمجاز از آب و برق و تلفن و گاز نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به تحمل تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۳- در سایر موارد که سرقت مقرون به شرایط مذکور در مواد فوق نباشد مجازات مرتکب، حبس از سه ماه و یک روز تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق خواهد بود.

ماده ۱۶۴- هرکس با علم و اطلاع یا با وجود قسراثن اطمینان آور به اینکه مال در نتیجه ارتکاب سرقت بدست آمده است آن را به نحوی از انحاء تحصیل یا مخفی یا قبول نماید یا مورد معامله قرار دهد به حبس از شش ماه تا سه سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

در صورتی که مستهم معامله اموال مسروقه را حرفه خود قرار داده باشد به حداکثر مجازات در این ماده محکوم می گردد.

ماده ۱۶۵- هرکس عالماً در اشیاء و اموالی که توسط مقامات ذیصلاح توقیف شده است و بدون اجازه دخالت یا تصرفی نماید که منافی با توقیف باشد ولو مداخله کننده یا متصرف مالک آن باشد به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۶- هرکس عالماً عمداً برای ارتکاب جرمی اقدام به ساخت کلید یا تغییر آن نماید یا هر نوع وسیله ای برای ارتکاب

بیت

- ۲۵ -

جرم بسازد، یا تهیه کند به حبس از سه ماه تا یک سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۷- هرکس مال دیگری را برپاید و عمل او مشمول عنوان سرقت نباشد به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد و اگر در نتیجه این کار صدمه‌ای به مجنی‌علیه وارد شده باشد به مجازات آن نیز محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶۸- در صورت تکرار جرم سرقت، مجازات سارق حسب مورد حداکثر مجازات مقرر در قانون خواهد بود.

تبصره - در تکرار جرم سرقت در صورتی که سارق سه فقره محکومیت قطعی به اتهام سرقت داشته باشد دادگاه نمی‌تواند از جهات مخففه در تعیین مجازات استفاده نماید.

ماده ۱۶۹- در کلیه موارد سرقت و ربودن اموال، مذکور در این فصل دادگاه علاوه بر مجازات تعیین شده سارق یا رباینده را به رد عین و در صورت فقدان عین به رد مثل یا قیمت مال مسروقه یا ربوده شده و جبران خسارت وارده محکوم خواهد نمود.

فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه

ماده ۱۷۰- هرکس با جبر و قهر یا با اکراه و تهدید دیگری را ملزم به دادن نوشته یا سند یا امضاء و یا مهر نماید و یا سند و نوشته‌ای که متعلق به او یا سپرده به او می‌باشد را از وی بگیرد به حبس از سه ماه تا دو سال و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۱- هرگاه کسی دیگری را به هر نحو تهدید به قتل یا ضررهای نفسی یا شرفی یا مالی و یا به افساد شرف نسبت به خود

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بیت

- ۲۴ -

یا بستگان او نماید، اعم از اینکه به این واسطه تقاضای وجه یا مال یا تقاضای انجام امر یا ترک فعلی را نموده یا ننموده باشد به مجازات شلاق تا ۷۲ ضربه یا زندان از دو ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

فصل بیست و سوم - ورشکستگی

ماده ۱۷۲- کسانی که به عنوان ورشکستگی به تطلب محکوم میشوند به مجازات حبس از یک تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۳- مجازات ورشکسته به تقمیر از شش ماه تا دو سال حبس است.

ماده ۱۷۴- هرگاه مدیر تحفیه در امر رسیدگی به ورشکستگی بین طلبکاران و تاجر ورشکسته مستقیماً یا معالواسطه از طریق عقد قرارداد یا به طریق دیگر تبانی نماید به شش ماه تا سه سال حبس و یا به جزای نقدی از سه تا هجده میلیون ریال محکوم میگردد.

فصل بیست و چهارم - خیانت در امانت

ماده ۱۷۵- هرکس از سفید مهر یا سفید امضایی که به او سپرده شده است یا به هر طریق بدست آورده سوء استفاده نماید به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۶- هرگاه اموال منقول یا غیرمنقول یا نوشته‌هایی از قبیل سفته و چک و قبض و نظایر آن به عنوان اجاره یا امانت یا رهن یا برای وکالت یا هرکار با اجرت یا بی اجرت به کسی داده شده و بنابراین بوده است که اشیاء مذکور مسترد شود یا به معرف معینی برسد و شخصی که آن اشیاء نزد او بوده آنها را به ضرر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلبات

- ۴۷ -

مالکین یا متصرفین آنها استعمال یا تعاحب یا تلف یا مسفوق
نماید به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

فصل بیست و پنجم - دسیسه و تقلب در کسب و تجارت

ماده ۱۷۷- هرکس به واسطه اشاعه مجعولات یا اعلانات بی اساس
و کذب یا خریدن اجناس گرانتر از نرخ روز یا از طریق تبانی و
توافق با تولیدکننده، توزیع کننده، عرضه کننده موجبات ترقی
قیمت محوب و یا متعارف کالا و خدمات یا بروات و سهام و
ارز و امثال آن را فراهم نماید به حبس از سه ماه تا سه سال و
نیز یکی از دو مجازات، جزای نقدی از دو تا پنج برابر قیمت
کالا یا خدمات موردتلف یا تا ۷۲ غریبه خلاق محکوم خواهد شد،
اگر اقدامات مذکور نسبت به غلات و ارزاق عمومی و کالاهای
اساسی باشد مجازات مذکور نسبت به حبس و جریمه نقدی به دو
برابر افزایش خواهد یافت و در صورت تکرار علاوه بر مجازات
فوق مرتکب به مدت یک تا پنج سال اقامت اجباری در یک محل
یا منع اقامت در محلی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۸- هرکس جنسی را به جای جنس دیگر قلمداد کند یا
کم بفروشد و بطور کلی هرکس مشتری را از حیث کمیت یا کیفیت
مبیح فریب دهد به حبس از یک تا شش ماه یا جزای نقدی از دو
تا پنج برابر قیمت کالای موردتقلب محکوم میشود و اگر عمل
مزبور نسبت به فلزهای قیمتی یا عیار آنها یا جواهرات باشد
مرتکب به حبس از یک تا سه سال یا دو تا پنج برابر قیمت کالای
مورد تقلب محکوم میشود.

این مجازات درباره کسانی که اشیاء نو ساخته را به جای
اشیاء عتیقه قلمداد و مشتری را فریب دهند نیز مقرر است.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلیقات

- ۲۸ -

ماده ۱۷۹- رقابت فریبکارانه ممنوع است و مرتکب به جیبی از سه تا شش ماه و جزای نقدی از یکصد هزار تا دویست هزار ریال یا یکی از این دو مجازات محکوم می‌شود. رقابت فریبکارانه عبارت است از اینکه تاجری برای انحراف مردم از خرید یا استعمال متاعی مشابه متاع خود به وسیله اسباب چینی یا نسبت‌های کذب یا بطور کلی به هر وسیله متقلبانه دیگر متوسل شود و بطور مستقیم یا غیرمستقیم تلویحا یا تعریحا درمدمد معیوب یا نامرغوب جلوه‌دادن آن متاع برآید.

ماده ۱۸۰- هرکس علامت تجاری ثبت شده در ایران را عالما جعل کند یا با علم به مجمول بودن، استعمال نماید یا در روی اوراق و اعلانات یا روی محصولات قرار دهد یا با علم به مجمول بودن به معرض فروش گذاشته یا بفروش برساند یا با الحاق یا کسر یا تغییر قسمتی از خصوصیات آن تقلید کند به نحوی که موجب فریب مشتری شود به سه ماه تا سه سال حبس و جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا هیجده میلیون ریال و جبران خسارت وارده به متضرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸۱- هرکس عالما و عمدا محمولی را که دارای علامت خارجی مجعول یا تقلیدی بوده یا دارای علامتی است که به نحاق استعمال شده است از ایران صادر و یا به کشور وارد کند به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شود.

ماده ۱۸۲- اشخاص ذیل به حبس از سه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک میلیون و پانصد هزار تا سه میلیون ریال محکوم خواهند شد:

- ۱- هرکس علامت اجباری را در روی محمولی که اجبارا باید دارای آن علامت باشد استعمال نکند.
- ۲- هرکس عالما محمولی را به معرض فروش گذاشته یا بفروشد

بیت

- ۲۹ -

که دارای علامتی نباشد که برای آن محصول اجباری است.
ماده ۱۸۳- هرکس به مناسبت مقام فنی یا اداری یا به اعتبار
مقام امانت داری خود از اسرار راجع به اختراع یا طرز اجرای
اختراعی یا طرحهایی که برای دریافت موافقت اصولی تهیه می‌گردد
مطلع شده باشد و آن را انشاء یا به طریق دیگری سوء استفاده نماید
به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

فصل بیست و ششم - احراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات

ماده ۱۸۴- هرکس عمداً عمارت یا بنا یا کشتی یا هواپیما
یا کارخانه یا انبار و بطور کلی هر محل مسکونی یا معدن برای
سکنی یا جنگل یا خرمن یا هر نوع محصول زراعی یا اشجار یا مزارع
یا باغهای متعلق به دیگری را آتش بزند به حبس از دو تا پنج
سال محکوم می‌شود.

تبصره ۱- اعمال فوق در این فعل در صورتی که به قصد مقابله
با حکومت اسلامی باشد مجازات محارب را خواهد داشت.
تبصره ۲- مجازات شروع به جرائم فوق شش ماه تا دو سال
حبس می‌باشد.

ماده ۱۸۵- هرکس سایر اشیاء منقول متعلق به دیگری را آتش
بزند به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸۶- هرکس عمداً اشیاء منقول یا غیرمنقول متعلق
به دیگری را تخریب نماید یا به هر نحو کلاً یا بعضاً تلف نماید و
یا از کار اندازد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸۷- هرگاه جرایم مذکور در ماده ۱۸۵ و ۱۸۶ به وسیله
مواد منفجره واقع شده باشد مجازات مرتکب دو تا پنج سال حبس
است.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۵۰ -

ماده ۱۸۸- هرکس به عمد و بدون ضرورت حیوان حلال گوشت متعلق به دیگری یا حیواناتی که شکار آنها توسط دولت ممنوع اعلام شده است را بکشد یا مسموم یا تلف یا ناقص کند به حبس از نود و یک روز تا شش ماه یا جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا سه میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸۹- هرکس برخلاف مقررات و بدون مجوز قانونی اقدام به شکار یا صید حیوانات و جانوران وحشی حفاظت شده نماید به حبس از سه ماه تا سه سال و یا جزای نقدی از یک و نیم میلیون ریال تا هیجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹۰- هرکس عالماً دلتار و قباله‌ها و سایر اسناد دولتی را بسوزاند یا بهر نحو دیگری تلف کند به حبس از دو تا ده سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹۱- هرکس عالماً هرنوع اسناد یا اوراق تجارتي و غیرتجارتی غیردولتی را که اتلاف آنها موجب ضرر غیر است بسوزاند یا بهر نحو دیگر تلف کند به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹۲- هرنوع نهب و غارت و اتلاف اموال و اجناس و اتمه یا محصولات که از طرف جماعتی بیش از سه نفر به نحو قهر و غلبه واقع شود چنانچه محارب شناخته نشود به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۹۳- هرکس محمول دیگری را بچراند یا تاجکستان یا باغ میوه یا نخلستان کسی را خراب کند یا محمول دیگری را قطع و درو نماید یا به واسطه سرقت یا قطع آبی که متعلق به آن است یا با اقدامات و وسایل دیگر خشک کند یا باعث تخریب آن بشود یا آسیاب دیگری را از استفاده بیاندازد به حبس از شش ماه تا سه سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلیه

- ۵۱ -

ماده ۱۹۴- هرکس اطمینان نخل خرما را به هر ترتیب یا هر وسیله بدون مجوز قانونی از بین ببرد یا قطع نماید به سه تا شش ماه حبس یا از یک میلیون و پانصد هزار تا سه میلیون ریال جزای نقدی یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹۵- هرکس درختان موقوف ماده یک قانون گسترش فضای سبز را عالماً غامداً و برخلاف قانون مذکور قطع یا موجبات از بین رفتن آنها را فراهم آورد علاوه بر جبران خسارت وارده حسب مورد به حبس تعزیری از شش ماه تا سه سال و یا جزای نقدی از سه میلیون تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۹۶- هرکس در وسایل و تاسیسات مورد استفاده عمومی از قبیل شبکه‌های آب و فاضلاب، برق، نفت، گاز، پست و تلگراف و تلفن و مراکز فرکانس و ماکروویو (مخابرات) و رادیو و تلویزیون و متعلقات مربوط به آنها اعم از سد و کانال و انحصار لوله‌کشی و نیروگاه‌های برق و خطوط انتقال نیرو و مخابرات (کابلهای هوایی یا زمینی یا نوری) و دستگاههای تولید و توزیع و انتقال آنها که به‌هزینه یا سرمایه دولت یا با سرمایه مشترک دولت و بخش غیردولتی یا توسط بخش خصوصی برای استفاده عمومی ایجاد شده و همچنین در علائم راهنمایی و رانندگی و سایر علائمی که به‌منظور حفظ جان اشخاص یا تأمین تاسیسات فوق یا شوارع و جاده‌ها نصب شده است، مرتکب تخریب یا ایجاد حریق یا ازکار انداختن یا هر نوع خرابکاری دیگر شود بدون آنکه منظور او اخلال در نظم و امنیت عمومی باشد به حبس از سه تا ده سال محکوم خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که اعمال مذکور به‌منظور اخلال در نظم و امنیت جامعه و مقابله با حکومت اسلامی باشد مجازات محارب را خواهد داشت.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلی

- ۵۲ -

تیمبره ۲- مجازات شروع به جراثیم فوق یک تا سه سال حبس است.

ماده ۱۹۷- هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده، دفع غیربهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زائد، ریختن مواد مسمومکننده در رودخانه‌ها، زباله درخیابانها و کشتار غیرمجاز دام، استفاده غیرمجاز فاضلاب خام یا پس آب تغذیه خانه‌های فاضلاب برای معارف کشاورزی ممنوع می‌باشد و مرتکبین چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازات شدیدتری نباشند به حبس تا یک سال محکوم خواهند شد.

تیمبره ۱- تشخیص این که اقدام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می‌شود یا خیر و نیز اعلام جرم مذکور به‌عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

تیمبره ۲- منظور از آلودگی محیط زیست عبارتست از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی، شیمیایی یا بیولوژیک آن را بطوری که به‌حال انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان یا آثار یا ابنیه مضر باشد تغییر دهد.

ماده ۱۹۸- در تمام موارد مذکور در این فصل هرگاه حریق و تخریب و سایر اقدامات انجام شده منتهی به قتل یا نقص عضو یا جراحت و صدمه به انسانی شود مرتکب علاوه بر مجازاتهای مذکور حسب مورد به قصاص و پرداخت دیه و درهرحال به تادیبه خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد.

بسم الله

- ۵۲ -

فصل بیست و هفتم - در جرایم مربوط به کسب و پیشه

ماد ۱۹۹- هرکس ارزاق موردنیاز و ضروری عامه مردم را با فرض کمبود آنها در بازار به قصد افزایش قیمت جمع و نگهداری نماید محکوم محسوب می‌گردد و علاوه بر الزام به فروش کالا به قیمت معوب به ۲۰ تا ۷۴ فرجه شلاق و پرداخت جزای نقدی از دو تا ده برابر قیمت کالای احتکار شده محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۰- هرکس غیر از موارد مذکور در ماده قبل، کالا و اجناس موردنیاز عموم را با فرض کمبود آنها در بازار به قصد افزایش قیمت مخفی نموده یا از فروش آن امتناع نماید در حکم محکوم محسوب و علاوه بر الزام به فروش کالا به قیمت معوب به ۲۰ تا ۷۴ فرجه شلاق و پرداخت جزای نقدی از یک برابر قیمت کالای مورد تخلف تا پنج برابر آن محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۱- هرکسی که کالا یا خدمات و یا فرآورده‌های خود را به قیمت بالاتر از بهای تعیین شده توسط مراجع رسمی و قانونی عرضه نماید گرانفروشی محسوب گردیده و علاوه بر استرداد آنچه گرانفروشی نموده است به ۲۰ تا ۷۴ فرجه شلاق و پرداخت جزای نقدی از ۲ تا ۱۰ برابر قیمت کالای مورد تخلف محکوم می‌گردد.

تبصره - هرگاه کسی تمام یا بخشی از کالای خود را گران فروخته باشد، براساس صورت‌حساب خرید، مجازات نقدی نسبت به مجموع کالای فروخته شده در صورت اثبات محاسبه می‌گردد هرچند شاکی خصوصی نیز وجود نداشته باشد.

ماده ۲۰۲- مرتکبین تخلفات ذیل به جزای نقدی از دو تا ۱۰ برابر قیمت کالای موردتخلف و به شلاق از ۲۰ تا ۷۴ فرجه محکوم می‌گردند.

الف - عرضه جنس نامرغوب مخلوط با مرغوب به جای جنس

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلیه

- ۵۲ -

مرغوب.

ب - عرضه جنسی به جای جنسی دیگر.

ج - عرضه کالای فاسد با علم و اطلاع از فساد آن.

د - عدم نصب قیمت در مواردی که موظف به نصب آن بوده است.

ه - معامله صوری با نرخ معوب به قصد کرانفروشی.

و - فروش اجباری کالا همراه کالای دیگر.

ز - عدم صدور ضمانتنامه در مواردی که موظف به صدور آن بوده است.

ح - عدم صدور فاکتور در مواردی که موظف بوده و یا خریدار تقاضای صدور را داشته است.

ط - صدور فاکتور برخلاف واقع.

ی - انتقال غیر مجاز کالا از محلی به محل دیگر.

ک - فروش کالا به اشخاص برخلاف ضوابط و مقررات مربوط به توزیع آن کالا.

ماده ۲۰۲ - هر تولیدکننده، فروشنده، صادر و واردکننده کالا و خدمات عالما و بدون عذر موجه مقررات دولتی و منظمی خود را رعایت ننماید به جزای نقدی تا ده میلیون ریال محکوم میگردد.

ماده ۲۰۴ - تولیدکنندگان، وارد و صادرکنندگان کالا و خدمات که به تعهدات خود مربوط به امور مذکور عمل ننمایند به جزای نقدی از دو تا بیست برابر ارزش ریالی کالا یا خدمات مربوطه و الزام به انجام آن محکوم میگردد.

ماده ۲۰۵ - هرکس متعهد به انجام کار و یا ارائه خدمتی به ازاای دریافت اجرت مورد توافق شده باشد و بدون عذر موجه در مدت مقرر و با کیفیت مورد توافق انجام ندهد علاوه بر الزام به انجام تعهد و پرداخت خسارت وارده به جزای نقدی تا یک

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعالیه

- ۵۵ -

میلیون ریال محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۶- هرکس به‌نحوی در عرضه نیاسازمندی‌های ضروری مردم و کالاهای اساسی ایجاد اغلال نماید بطوری که مردم از عمل وی در مضیقه باشند به حبس تعزیری از ۹۱ روز تا سه سال محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، دادگاه می‌تواند علاوه بر مجازات مذکور مرتکب را به مدت سه سال از اقامت در محل معین ممنوع و یا به اقامت اجباری در محل معینی محکوم نماید.

ماده ۲۰۷- هرکس خرید و فروش کوپن دولتی، محلی و صنفی را شغل خود قرار دهد به حبس تعزیری تا پنج سال و پرداخت جزای نقدی تا ده میلیون ریال محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۸- هرکس در عرضه یا فروش کالا و خدمات خود مقررات بهداشتی را که موظف به انجام آن بوده است رعایت ننماید به حبس تعزیری تا شش ماه و یا پرداخت جزای نقدی تا سه میلیون ریال محکوم می‌گردد.

همچنین کسی که ملزم به رعایت مقررات بهداشتی در تولید و تهیه کالا بوده و آن را نقض نموده باشد و یا مقررات استاندارد اجباری را رعایت ننماید به حبس تعزیری تا یک سال و یا جزای نقدی تا شش میلیون ریال و یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۲۰۹- هرگاه در نتیجه عدم رعایت بهداشت در مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و نیز در نتیجه عدم رعایت مقررات استاندارد در کلیه موارد اجباری، معرف اقسام مذکور موجب ابتلاء معرف کننده به بیماری شود که مدت معالجه آن کمتر از دو ماه باشد، عرضه‌کننده و فروشنده به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال و تهیه‌کننده، سازنده و تولیدکننده به حبس تعزیری از دو تا ده سال محکوم می‌گردد و چنانچه مدت درمان بیش از دو ماه به طول انجامد و یا معرف کننده دچار نقض زیبایی یا

کراهت منظر شده باشد تولیدکننده و عرضه‌کننده به‌حداکثر مجازات مذکور محکوم می‌گردد و در صورتی که مصرف ارقام مذکور موجب نقص عضو و یا فوت مصرف‌کننده گردد عرضه‌کننده و تولیدکننده و سایر عوامل تهیه و ساخت حسب مورد علاوه بر قصاص و دیه به‌حبس تعزیری از سه سال تا پانزده سال محکوم می‌گردند.

ماده ۲۱۰- هر شخصی که مرتکب یکی از اعمال ذیل شود به‌حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال یا پرداخت جزای نقدی از یک میلیون تا پنجاه میلیون ریال محکوم می‌گردد؛

۱- تخفیر مشغلات فرآورده‌های مشمول استاندارد پس از تولید یا ساخت.

۲- استفاده از وسایل بسته‌بندی مخصوص فرآورده‌های استاندارد شده برای بسته‌بندی عرضه و فروش محصولات خارج از استاندارد.

۳- دخل و تصرف در بسته‌بندی قوطی و جعبه لگاف محتوی فرآورده‌های مشمول استاندارد اجباری.

۴- عرضه و فروش کالاهای غیراستاندارد به‌جای استاندارد.

۵- استفاده غیرمجاز از برگهای آزمایش تشخیص مشغلات محصولات استاندارد.

۶- استفاده از پروانه کاربرد علامت استاندارد ایران در غیرموارد مجاز.

۷- استفاده غیرمجاز و بدون پروانه از علامت استاندارد ایران روی محصولات خود.

ماده ۲۱۱- مرتکبین تخلفات ذیل به‌پرداخت جزای نقدی از سه میلیون تا شش میلیون ریال یا شش ماه تا یک سال حبس و یا هر دو مجازات محکوم می‌گردند؛

۱- ایجاد موسسات پزشکی غیرمجاز توسط افراد فاقد صلاحیت.

بیت

- ۵۷ -

- ۲- ایجاد موسسات پزشکی بدون مجوز قانونی.
  - ۳- خودداری مسوولین مربوطه مراکز درمانی از پذیرش بیماران اورژانسی و ارائه خدمات اولیه لازم به اینگونه بیماران.
  - ۴- بکارگیری افراد فاقد صلاحیت امور پزشکی در موسسات پزشکی.
  - ۵- بکارگیری پزشکان فاقد مجوز قانونی.
  - ۶- ترک موسسه پزشکی، دارویی و تولیدی دارو توسط مسوول فنی و پزشک کشیک.
  - ۷- تعطیل غیرموجه مطب یا داروخانه و سایر موسسات پزشکی که موظف به انجام وظیفه در ساعات مقرر می‌باشند.
  - ۸- تاسیس داروخانه یا موسسه پزشکی بدون مجوز.
  - ۹- خودداری از عرضه یا فروش دارو، شیرخشک، لوازم پزشکی و بهداشتی.
  - ۱۰- عدم رعایت فرمول تعیین شده در تولید دارو، شیرخشک و لوازم پزشکی و بهداشتی.
- ماده ۲۱۲- مرتکبین تخلفات ذیل در امور دارویی و بهداشتی به پرداخت جزای نقدی از دو برابر تا بیست برابر کیلای موردتخلف و تحمل شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌گردند:
- ۱- ارائه خدمات پزشکی مزاد بر احتیاج به‌عقد سوءاستفاده.
  - ۲- عرضه یا فروش دارو، شیرخشک، لوازم پزشکی و بهداشتی و آرایشی فاقد پروانه ساخت یا مجوز ورود.
  - ۳- عرضه دارو بدون حضور مسوول فنی یا بدون نسخه پزشکی در خصوص داروهایی که باید با نسخه پزشک تحویل شود.
  - ۴- توزیع کالاهای دارویی، پزشکی و بهداشتی خارج از شبکه توزیع تاییدشده.
  - ۵- عدم درج قیمت کالاهای فوق توسط تولیدکننده و

واردکننده.

۶- عدم رعایت قیمت مستخرج در کالاهای مذکور توسط عرضهکننده.

۷- عرضه بدون تاریخ یا تاریخ منقحی کالاهای مذکور.

۸- توزیع کالاهای مذکور خارج از ضوابط تعیین شده از ناحیه مراجع صالحه.

۹- عدم مدور فاکتور از ناحیه شرکتهای پختی، واردکننده و تولیدکننده درخوم کالاهای مذکور.

۱۰- تولید کالاهای مذکور و مواد خوردنی و آشامیدنی بدون مجوز یا بدون حضور مسوول فنی.

۱۱- عرضه مواد خوردنی، آشامیدنی و سایر کالاهای غیربهداشتی.

۱۲- فروش کالاهای دارویی، بهداشتی مواد خوردنی و آشامیدنی تولیدشده غیرمجاز.

ماده ۲۱۲- مجازات جزای نقدی احتکار و کرانفروشی دارو و شیرخشک دو برابر مجازات احتکار و کرانفروشی سایر کالاهای می باشد.

ماده ۲۱۳- هر شخصی که ظرف مدت یک سال از تاریخ محکومیت قطعی خود درخوم تخلفات موضوع این فصل مرتکب یکی از تخلفات مذکور شود به دو برابر میزان محکومیت قبلی محکوم میگردد در صورت تکرار علاوه بر مجازات مقرر، دادگاه میتواند مرتکب را بهمدت دو سال از اقامت در محل معین ممنوع و یا به اقامت اجباری در محل معین و یا محرومیت از خدمات دولتی منفی و تسهیلات بانکی، تعطیل موقت محل کسب و فعالیت بهمدت حداکثر دو سال، ابطال پروانه و تعطیل محل بطور دائم یا دو یا چند مورد از مجازاتهای تکمیلی فوق محکوم کند.

تعلیقات

- ۵۹ -

ماده ۲۱۵- مجازات معاون جرم در مورد تخلفات موضوع این فعل نصف مجازات مباشر جرم می‌باشد.

ماده ۲۱۶- در کلیه موارد مذکور در مواد این فعل چنانچه تخلف توسط سازمانها، موسسات، شرکتها، کارخانجات و هرآنچه که دارای شخصیت حقوقی می‌باشد صورت پذیرد مسوولیت حسب مورد متوجه مدیرعامل، رئیس و یا کسی که امور جاریه تحت نظر او انجام می‌شود خواهد بود و مورد حکم قرار خواهد گرفت.

فصل بیست و هشتم- درهنگ حرمت منازل و املاک غیر

ماده ۲۱۷- هرکس به‌وسیله محسنه‌سازی از قبیل پی‌کنی، دیوارکشی، تغییر حد فاصل، احمای مرز، کورت بندی، نهرکشی، طرحه، غرس اشجار و زراعت و امثال آن به‌تهدیه آثار تصرف در اراضی مزروعی اعم از کشت شده یا درآیش زراعی، جنگلها و مراتع ملی شده، کوهستانها، باغها، قلمستانها، منابع آب، چشمه‌سارها، انهار طبیعی و پارکهای ملی، تاسیسات کشاورزی و دامداری و دامپروری و کشت و صنعت و اراضی موات و بایر و سایر اراضی و املاک متعلق به دولت یا شرکتها و وابسته به دولت یا شهرداریها یا اوقاف و همچنین اراضی و املاک و موقوفات و محبوسات و اثلاث باقیه که برای مصارف عام‌المنفعه اختصاص یافته یا اشخاص حقیقی یا حقوقی به‌منظور تصرف یا ذیحق معرفی کردن خود یا دیگری، مبادرت نماید یا بدون اجازه سازمان حفاظت محیط زیست یا مراجع ذیصلاح دیگر مبادرت به عملیاتی نماید که موجب تخریب محیط زیست و منابع طبیعی گردد یا اقدام به هرگونه تجاوز و تصرف عدوانی یا ایجاد مزاحمت یا ممانعت از حق در موارد

تعلیقات

- ۶۰ -

مذکور نماید به مجازات یک ماه تا یک سال حبس محکوم می‌شود. دادگاه موظف است حسب مورد رفع تصرف عدوانی یا رفع مزاحمت یا ممانعت از حق یا اعاده وضع به حال سابق نماید.

تبصره ۱- رسیدگی به جرائم فوق‌الذکر خارج از نوبت به عمل می‌آید و مقام قضایی با تنظیم صورت‌مجلس دستور متوقف ماندن عملیات متجاوز را تا صدور حکم قطعی خواهد داد.

تبصره ۲- در صورتی که تعداد متهمان سه نفر یا بیشتر باشد و قرائن قوی بر ارتکاب جرم موجود باشد قرار بازداشت صادر خواهد شد، مدعی می‌تواند تقاضای خلع ید و قلع بنا و اشجار و رفع آثار تجاوز را بنماید.

ماده ۲۱۸- هرکس به‌قهر و غلبه داخل ملک شود که در تصرف دیگری است اعم از آنکه محصور باشد یا نباشد یا در ابتدای ورود به‌قهر و غلبه نبوده ولی بعد از اخطار متصرف به‌قهر و غلبه مانده باشد علاوه بر رفع تجاوز حسب مورد به یک تا شش ماه حبس محکوم می‌شود. هرگاه مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده و لاقبل یکی از آنها حامل سلاح باشد به‌حبس از یک تا سه سال محکوم خواهند شد.

ماده ۲۱۹- هرگاه کسی ملک دیگری را به‌قهر و غلبه تصرف کند علاوه بر رفع تجاوز به‌حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲۰- اگر کسی به‌یوجب حکم قطعی محکوم به خلع ید از مال غیر منقولی یا محکوم به رفع مزاحمت یا رفع ممانعت از حق شده باشد، بعد از اجرای حکم مجدداً مورد حکم را عدواناً تصرف یا مزاحمت یا ممانعت از حق نماید علاوه بر رفع تجاوز به‌حبس از شش ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲۱- هرکس در منزل یا مسکن دیگری به عنف یا تهدید وارد شود به مجازات از شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

و در صورتی که مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده و لااقل یکی از آنها حامل سلاح باشد به حبس از یک تا شش سال محکوم می‌شوند.

ماده ۲۲۲- چنانچه جرائم مذکور در مواد ۲۱۹ و ۲۲۰ در شب واقع شده باشد مرتکب به‌حداکثر مجازات محکوم می‌شود.

ماده ۲۲۳- در کلیه مواردی که محکوم علیه علاوه بر محکومیت کیفری به‌رد عین یا مثل مال یا ادای قیمت یا پرداخت دیه و ضرر و زیان ناشی از جرم محکوم شده باشد و از اجرای حکم امتناع نماید در صورت تقاضای محکوم له دادگاه با فروش اموال محکوم علیه بجز مستثنیات دین حکم را اجرا یا تا استیفاء حقوق محکوم‌له، محکوم علیه را بازداشت خواهد نمود.

تبصره - چنانچه محکوم علیه مدعی اعسار شود تا مدور حکم اعسار و یا پرداخت به‌صورت تقسیط بازداشت ادامه خواهد داشت.

فصل بیست و نهم- در افتراء و توهین و هتک حرمت

ماده ۲۲۴- هرکس به‌وسیله اوراق چاپی یا خطی یا به وسیله درج در روزنامه و جرائد یا نطق در مجامع یا به‌هر وسیله دیگر به کسی امری را صریحا نسبت دهد یا آنها را منتشر نماید که مطابق قانون آن امر جرم محسوب می‌شود و نتواند صحت آن اسناد را ثابت نماید جز در مواردی که موجب حد است به یک ماه تا یک سال حبس و یا تا ۷۴ ضربه شلاق یا یکی از آنها حسب مورد محکوم خواهد شد.

تبصره - در مواردی که نشر آن امر اشاعه فحشا محسوب گردد هرچند بتواند صحت اسناد را ثابت نماید مرتکب به مجازات مذکور محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲۵- هرکس به قصد اضرار به‌غیر یا تشویش اذهان

عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکواییه یا مراسلات یا عرایض یا گزارش یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی با امضاء یا بدون امضاء اکاذیبی را اظهار نماید یا با همان مقاعد اعمالی را برخلاف حقیقت راسا یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تسمیحا یا تلویحا نسبت دهد اعم از اینکه از طریق مزبور به نحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا نه در صورت امکان علاوه بر اعاده حیثیت به حبس از دو ماه تا دو سال و یا شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود.

ماده ۲۲۶- هرکس عالما عامدا به قصد متهم نمودن دیگری آلات و ادوات جرم یا اشیایی را که یافت شدن آن در تصرف یک نفر موجب اتهام او می گردد بدون اطلاع آن شخص در منزل یا محل کسب یا جیب یا اشیایی که متعلق به اوست بگذارد یا مخفی کند یا به نحوی متعلق به او قلمداد نماید و در اثر این عمل شخص مزبور تعقیب گردد، پس از صدور قرار منع تعقیب و یا اعلام برائت قطعی آن شخص، مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می شود.

ماده ۲۲۷- هرکس با نظم یا نثر یا به صورت کتبی یا شفاهی کسی را هجو کند و یا هجویه را منتشر نماید به حبس از یک تا شش ماه محکوم می شود.

فصل سوم- تجاهر به استعمال مشروبات الکلی و قماربازی و ولگردی

ماده ۲۲۸- هرکس متجاهرا و به نحو علنی در اماکن و معابر و مجامع عمومی مشروبات الکلی استعمال نماید، علاوه بر اجرای حد شرعی شرب خمر به دو تا شش ماه حبس تعزیری محکوم می شود.

تعلیه

- ۶۲ -

ماده ۲۲۹- هرکس مشروبات الکلی را بفرد یا حمل یا نگهداری کند به سه تا شش ماه حبس و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شود.

ماده ۲۳۰- هرکس مشروبات الکلی را بسازد یا بفروشد یا در معرض فروش قرار دهد یا از خارج وارد کند یا در اختیار دیگری قرار دهد به سه ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق و از یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی یا یک یا دو مورد از آنها محکوم می‌شود.

ماده ۲۳۱- هرکس محلی را برای شرب خمر دایر کرده باشد یا مردم را به آنجا دعوت کند به سه ماه تا دو سال حبس و ۷۴ ضربه شلاق و یا از یک میلیون و پانصد هزار تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی یا هر دو آنها محکوم خواهد شد و در صورتی که هر دو مورد را مرتکب شود به حداکثر مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۲۳۲- قمار بازی با هر وسیله‌ای ممنوع و مرتکبین آن به یک تا شش ماه حبس و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شوند و در صورت تظاهر به قماربازی به هر دو مجازات محکوم می‌گردند.

ماده ۲۳۳- هرکس آلات و وسایل مخصوص به قمار بازی را بفرد یا حمل یا نگهداری کند به یک تا سه ماه حبس یا تا پانصد هزار تا یک میلیون و پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم می‌شود.

ماده ۲۳۴- هرکس آلات و وسایل مخصوص به قماربازی را بسازد یا بفروشد یا در معرض فروش قرار دهد یا از خارج وارد کند یا در اختیار دیگری قرار دهد به سه ماه تا یک سال حبس و یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شود.

ماده ۲۳۵- هرکس قمارخانه دایر کند یا مردم را برای قمار به آنجا دعوت نماید به شش ماه تا دو سال حبس و یا از سه

میلیون تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شود.

ماده ۲۲۶- تمام اسباب و نقود متعلق به قمار حسب مورد معدوم یا به‌عنوان جریمه ضبط می‌شود.

ماده ۲۲۷- اشخاصی که در قمارخانه‌ها یا اماکن معد برای صرف مشروبات الکلی موضوع مواد ۲۲۸ و ۲۲۲ قبول خدمت کنند یا به‌نحو از انحاء به دایرکننده این قبیل اماکن کمک نمایند معاون محسوب می‌شوند و مجازات مباشر در جرم را دارند ولی دادگاه می‌تواند نظر به اوضاع و احوال و میزان تاثیر عمل معاون مجازات را تخفیف دهد.

ماده ۲۲۸- هرگاه یکی از ضابطین دادگستری و سایر مامورین صلاحیتدار از وجود اماکن مذکور در مواد ۲۳۱ و ۲۲۲ و ۲۲۵ یا اشخاص مذکور در ماده ۲۲۷ مطلع بوده و مراتب را به مقامات ذیصلاح اطلاع ندهند یا برخلاف واقع گزارش نمایند در صورتی که به موجب قانونی دیگر مجازات شدیدتری نداشته باشند به سه تا شش ماه حبس یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شوند.

ماده ۲۲۹- هرکس تکدی یا کلاشی را پیشه خود قرار داده باشد و از این راه امرار معاش نماید یا ولگردی نماید به حبس از یک تا سه ماه محکوم خواهد شد و چنانچه با وجود توان مالی مرتکب عمل فوق شود علاوه بر مجازات مذکور کلیه اموالی که از طریق تکدی و کلاشی بدست آورده است معادله خواهد شد.

ماده ۲۳۰- هرکس طفل صغیر یا غیررشیدی را وسیله تکدی قرار دهد یا افرادی را به این امر بگمارد به سه ماه تا دو سال حبس و استرداد کلیه اموالی که از طریق مذکور به دست آورده است محکوم خواهد شد.

تعلیه

- ۶۵ -

فصل سی و یکم - در جرایم ناشی از تخلفات رانندگی

ماده ۲۴۱- هرگاه بی احتیاطی یا بی‌مبالاتی یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت راننده (اعم از وسائط نقلیه زمینی یا آبی یا هوایی) یا متعددی وسیله موتوری منتهی به قتل غیر عمدی شود مرتکب بهشش ماه تا سه سال حبس و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم می‌شود.

ماده ۲۴۲- هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده ۲۴۱ موجب مرضی جسمی یا دماغی که غیرقابل علاج باشد و یا از بین رفتن یکی از حواس یا از کار افتادن عضو از اعضاء بدن که یکی از وظایف ضروری زندگی انسان را انجام می‌دهد یا تغییر شکل دائمی عضو یا مورت شخصی یا سقط جنین شود مرتکب بهحبس از دو ماه تا یک سال و بهپرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه معدوم محکوم می‌شود.

ماده ۲۴۳- هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده ۲۴۱ موجب صدمه بدنی شود که باعث نقصان یا ضعف دائم یکی از منافع یا یکی از اعضاء بدن شود و یا باعث از بین رفتن قسمتی از عضو معدوم گردد، بدون آنکه عضو از کار بیافتد یا باعث وضع حمل زن قبل از موعد طبیعی شود مرتکب بهحبس از دو ماه تا شش ماه و پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه معدوم محکوم خواهد شد.

ماده ۲۴۴- هرگاه یکی از جهات مذکور در ماده ۲۴۱ موجب صدمه بدنی شود مرتکب بهحبس از یک تا پنج ماه و پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه معدوم محکوم می‌شود.

ماده ۲۴۵- در مورد مواد فوق هرگاه راننده یا متعددی وسایل موتوری در موقع وقوع جرم مست بوده یا پروانه نداشته یا زیاده‌تر از سرعت مقرر حرکت می‌کرده است یا آنکه دستگاه

موتوری را با وجود نقص و عیب مکانیکی موثر در تصادف به‌کار انداخته یا در محل‌هایی که برای عبور پیاده رو علامت مخصوص گذارده شده است، مراعات لازم ننماید و یا از محل‌هایی که عبور از آن ممنوع گردیده است رانندگی نموده به بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد فوق محکوم خواهد شد. دادگاه می‌تواند علاوه بر مجازات فوق مرتکب را برای مدت یک تا پنج سال از حق رانندگی یا تمدن وسایل موتوری محروم نماید.

تبصره - اعمال مجازات موضوع مواد ۲۲۱ و ۲۲۵ این قانون از شمول بند ۱ ماده ۲ قانون و مول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین بموجب ۱۳۷۲/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی مستثنی می‌باشد.

ماده ۲۴۶- هرگاه معدوم احتیاج به کمک فوری داشته و راننده باوجود امکان رساندن معدوم به مراکز درمانی و یا استمداد از مأمورین انتظامی از این کفو خودداری کند و یا به‌منظور فرار از تعقیب محل حادثه را ترک و معدوم را رها کند حسب مورد به‌بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد ۲۲۱ و ۲۲۲ محکوم خواهد شد. دادگاه نمی‌تواند در مورد این ماده اعمال کیفیت مخففه نماید.

تبصره ۱- راننده درجورثی می‌تواند برای انجام تکالیف مذکور در این ماده وسیله نقلیه را از صحنه حادثه حرکت دهد که برای کمک رسانیدن به‌معدوم توسل به‌طریق دیگر ممکن نباشد.

تبصره ۲- در تمام موارد مذکور هرگاه راننده معدوم را به‌نقاطی برای معالجه و استراحت برساند و یا مأمورین مربوطه را از والده آگاه کند و یا به‌سر نحوی موجبات معالجه و استراحت و تخفیف آلام معدوم را فراهم‌کند دادگاه منقررات تخفیف را در باره او رعایت خواهد نمود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعلیه

- ۶۷ -

ماده ۲۲۷- هرکس در اقسام و مشخصات پلاک وسایل نقلیه موتوری زمینی، آبی یا کشاورزی تغییر دهد و یا پلاک وسیله نقلیه موتوری دیگری را به آن الحاق نماید یا برای آن پلاک تقلبی بکار برد یا چنین وسایلی را با علم به تغییر و یا تمویض پلاک تقلبی مورد استفاده قرار دهد و همچنین هرکس به نحوی از انحاء در شماره شاسی، موتور یا پلاک وسیله نقلیه موتوری و یا پلاکهای موتور و شاسی که از طرف کارخانه سازنده حک یا نصب شده بدون تحصیل مجوز از راهنمایی و رانندگی تغییر دهد و آن را از مورت اصلی کارخانه خارج کند به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲۸- هرکس بخواهد وسیله نقلیه موتوری را اوراق کند مکلف است مراتب را با تعیین محل توقف وسیله نقلیه به راهنمایی و رانندگی محل اطلاع دهد، راهنمایی و رانندگی محل باید ظرف مدت یک هفته اجازه اوراق کردن وسیله نقلیه را بدهد و اگر به دلایلی با اوراق کردن موافقت ندارد تصمیم قطعی خود را ظرف همان مدت با ذکر دلیل به متقاضی ابلاغ نماید، هرگاه راهنمایی و رانندگی هیچگونه اقدامی در آن مدت نکرد اوراق کردن وسیله نقلیه پس از انقضای مدت مجاز است. تخلف از این ماده برای اوراق کننده موجب محکومیت از دو ماه تا یک سال حبس خواهد بود.

ماده ۲۲۹- چنانچه وسیله موتوری یا پلاک آن سرقت یا مفقود شود، شخصی که وسیله در اختیار و تصرف او بوده است اعم از آنکه مالک بوده یا نبوده پس از اطلاع مکلف است بلافاصله مراتب را به نزدیکترین مرکز شهرونی انتظامی اعلام نماید، متخلف از این ماده به جزای نقدی از پانصد هزار تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

تعلیه

- ۶۸ -

ماده ۲۵۰- هرکس بدون گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی و یا تعدی وسایل موتوری که مستلزم داشتن گواهینامه مخصوص است، بنماید و همچنین هرکس به موجب حکم دادگاه از رانندگی وسایل نقلیه موتوری ممنوع باشد به رانندگی وسایل مزبور مبادرت ورزد برای بار اول به حبس تعزیری تا دو ماه یا جزای نقدی تا یک میلیون ریال و یا هر دو مجازات و در صورت ارتکاب مجدد به دو ماه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵۱- هر راننده وسیله نقلیه ای که در دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه عمداً تغییری دهد که دستگاه سرعتی کمتر از سرعت واقعی نشان دهد و یا با علم به اینکه چنین تغییری در دستگاه مزبور داده شده با آن وسیله نقلیه رانندگی کند برای بار اول به حبس از ده روز تا دو ماه و یا جزای نقدی از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال و یا هر دو مجازات و در صورت تکرار به دو تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵۲- هر یک از مأمورین دولت که متعدي تشخیص مهارت و دادن گواهینامه رانندگی هستند اگر به کسی که واجد شرایط رانندگی نبوده پروانه بدهند به حبس تعزیری از شش ماه تا یک سال و به پنج سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهند شد و پروانه صادره نیز ابطال می‌گردد.

ماده ۲۵۳- هرکس در جرائم تعزیری معاونت نماید حسب مورد به حداقل مجازات مقرر در قانون برای همان جرم محکوم میشود.

ماده ۲۵۴- جرائم مندرج در مواد ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، قسمت اخیر ماده ۹۸ ، ۱۱۰ ، ۱۲۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ، ۱۳۵ ، ۱۳۶ ، ۱۳۷ ، ۱۷۰ ، ۱۷۱ ، ۱۷۵ ، ۱۸۸ ، ۱۹۱ ، ۱۹۲ ، ۱۹۳ ، ۲۱۷ ، ۲۱۹ ، ۲۲۱ ، ۲۲۲ ، ۲۲۵ ، ۲۲۶ و ۲۲۷ جز باشکایت شاکی خصوصی تعقیب نمیشود و با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در هر

تعالی

- ۶۹ -

مرحله تطقیب یا اجرای حکم موقوف می‌گردد .
ماده ۲۵۵ - کلیه قوانین مغایر با این قانون ملغی است .
ماده ۲۵۶ - این قانون بمنوان کتاب پنجم - تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده به قانون مجازات اسلامی مصوب آذر ماه ۱۳۷۰ الحاق می‌گردد و شماره مواد آن ۲۵۵ تا ۲۹۸ تا ۲۵۱ اصلاح می‌گردد .

ماده الحاقی - هرکس عمداً و بدون داشتن مستندات و مجوزهای رسمی داخلی و بین‌المللی و بمنظور القاء شبهه در کیفیت تولیدات و خدمات از نام و علامت استاندارد ملی یا بین‌المللی استفاده نماید به‌عداکثر مجازات مقرر در ماده ۲۸ این قانون محکوم خواهد شد .
لایحه فوق مشتمل بر دو بیست و پنج ماده و هفت ماده و سوننه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هفتم آذرماه یکهزار و سیمده هفتاد و چهار به‌تعمیب مجلس شورای اسلامی رسیده است . /

علی اکبر نایق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

۱۳۹۹/۹/۱۲